

Előfizetési ár:
 Egész évre . . . 10 kor. — fill.
 Fél évre . . . . 5 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 2 kor. 50 fill.
 Egyen szám 20 fill.
HIRDETÉSEK
 6 hetes heti számban 14, másodszor
 12, minden további sorért 10 fill.
NYILTTÉRBEN
 heti soronként 20 fillért vétet-
 nek fel.

ZALAI NŐZSLÓNÝ.

A nagykanizsai „Ipar-Testület,” a „nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” a „Kotori takarékpénztár

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére címezve Nagykánizsára bérmenten beérkeznek.
 Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.
 Kézirat vissza nem küldetik.

részvénytársaság,” „nagykanizsai és a galambkai önkéntes tűzoltó egyesület,” a „nagykanizsai kisednevelő egyesület,” a „nagykanizsai tanítói járáskör,” a „nagykanizsai keresztény jótékony nőegylet,” „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” „szegények tápintézete,” a „katonai hadastyánegylet,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai külfalasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ TÁRSADALMI HETILAP.

A mi vízvezetékünk.

Minden pénzbe kerül. Nem minden körülmények közt vizsgálható tényállás ez, de az ember ezzel a ténnyel már megalkudott és ez a legokosabb, amit tehet, mert hisz ehhez az álláshoz alkalmazkodni kell. Természetesen dolog az is, hogy a városok ivóvíze, hogy az kifogástalan legyen, szintén pénzbe kerül. Ebben a száraz nyárban megtanultuk méltatóni a viznek értékét, különösen mi, kik folyó vagy álló vízben szüklödködnünk. A kutaink ugyan nem száradtak ki, mert a mi lakosságunk nem szereti a vizet, az utcákat se öntözték tékozlással, a csatornákat se öblítették, a tüzet se oltották, hát miért is fogott volna el a vízünk?

Mi mindaddig a házi kuttakkal értük be. Ivóvizünknek eddig is veszett rossz híre volt, de most már a pece és trágyadöbrök befolyása alatt annyira megromlott, a csatornák büze annyira kihívja a lakosság és a közegészségügy kritikáját, hogy ez az ügy megérdemli, hogy a városi hatóságok épügy, mint Nagykánizsa város közönsége vele foglalkozzék. Hallomás szerint a városi tanács már foglalkozott is ezzel az ügygel, a mérnöki hivatal tervet is készített, de ezek a tervek X. szám alatt az irattárba kerültek és a nagyközönség misem tud az egész ügyről, pedig a város közönsége érdekében történnie a vízvezeték létesítése, a város közönsége fizetné a költségeket. Alkotmányos eljárás volna tehát, ha a város közönsége felvilágosítást nyerne ilyen életbevágó tervekről már akkor, mikor

azok nincsenek még a megvalósítás stádiumában.

A vízvezeték pénzügyi fundamentumát vagy részvénytársaság veti meg, vagy a városok házilag kezeli és építik meg a vízvezetékét. Nálunk a finanszírozás csak az utóbbi formája jöhet tekintetbe, mert egy nagykanizsai vízvezeték nem lehet annyira jóvédelmező, hogy valaki tőkét vízvezeték részvényekbe fektesse.

A vízvezeték irányára vonatkozólag még a laikus közönség is tisztában van azzal, hogy keletől nyugot felé lehet csak, mert városunk keleti része magaslaton van, nyugoti része pedig lapban. A vizet tehát nem kellene a magasba pumpázni, ha a vízvezeték hálózat keletre felé vonulna. A vízmennyiséget pedig csakis kutakból nyerhetjük, mert Kánizsa környékén nincsen olyan forrás, mely a várost vízzel láthatná el. Kapoványt is kutakból nyerik a vizet.

Egy vízvezeték felállításával városunk egészen más képet nyerne. Nemcsak a fúttakat lehetne öntözni, hanem a főúrgalmi mellékutakat is. Amig most az öntözésre összesen csak 25 lajt viz kerül, addig vízvezeték mellett egy öntöz lájt óránként 4 töltest, naponként 5 órai munkaidőt számítva 20 szor járhatna, 5 lajt pedig 100 szor. Ha pedig fejenként és naponként 80 liter vizet számítnak akkor a VI. és VII. kerület kirekesztésével Nagykánizsa város lakosságának körülbelül 14400 hektoliter vizre volna szüksége. A minimális fogyasztás 50 liter is lehetne fejenként.

A vízvezeték tervezésénél természetesen nemcsak a lakosság mostani

nagyságára kell tekintettel lennünk, hanem a természetes gyarapodásra is, mely 10 évben átlag 20%. A lakosság gyarapodását azonban vízvezeték terveknél 40 éven túl tervező időszakra figyelembe venni nem szokták.

Nyilvános kertjeink megkapják az öntözésre szükséges vizet, a csatornáknak stagnáló bűzös rothadó folyadékok és anyagok nem terjesztenek a fűtő gázokat és a mostani ürülék rendszer is megváltoznék. A tűzvezeték pedig városunkban minimális fokra szállna le.

Nem idegenkedünk többé attól, hogy az első vagy második emeletre menjünk lakni, mert a vizet nem kellene többé az emeletekre dézsákban szállítani. Más kérdés az, vajjon városunk még egy törlesztéses milliós kölcsön felvételére megynern-e a közgyűlés hozzájárulását.

Mert egy vízvezeték költségei nagyok. Csak hozzávetőleg közlünk néhány számot.

Két szűrőkészülék költsége 330,000 K. (Építkezés és belső berendezés.)
 Előszűrő 55,000 K. Szűrők tetőre 20,000 K. Szivattyuk az elevatorokhoz 32,000 K. Magas tartány 200,000 K. Szivattyu és kazán 170,000 K. Emelőtelep 12,000 K. Különbefe berendezések 14,000 K. Már ezek a tételek a csővezeték költségei nélkül is 1 millió 43 ezer koronára menő összeget jelentenek és mi még az első közraktár tartunk és vízhiányunk megszüntetésére összesen 10,000, mond tizezer koronát irányoztuk elő.

Ezek a számok gondolkodoba ejtenek mindenkit, aki városunk pénzügyeivel tisztában van. Ilyen nagy

kiadásal szemben lehetséges lesz-e valaha a vízvezeték eszméjét megvalósítani, mikor pótadónk ugys meghaladjá a 61%,-ot?

Nagykanizsa város közönsége a millenárius év óta sokat áldozott kaszárnyákra és épületekre. A vízvezeték áldásait minden lakó egyaránt élvezheti. Ez a vezeték minden lakóra nézve egyaránt szükséges. Kell, hogy erre a kiadás fedezésére is idővel megtaláljuk a módokat és eszközöket.

Nagyon átvív volna, ha a vízvezeték ügye legalább ebben dűlőre jutna, mert az évtizedekre menő lassu tapogatózás abban akadályoz meg bennünket, hogy az öntözés és a közutak kérdése megoldást nyerjen más utón.

Ha az eddigi rendszert nem fejlesztjük, ha a vízvezeték kérdését előbbre nem visszük, akkor két szék közé a földre ülünk.

Marad majd minden a régiben. Nem lesznek elegendő számú kutaink, de vízvezetékünk se lesz.

A városok jövedelmi világából.

Városok nincsenek még az anyagi viszonyok között. Jövedelmik nem igen vannak, ellenben kiadásaik roppant bőszögnök. A modern életviszonyok követelményei készletlenül is találják meg rohamosan is érték. A közezség és a közművelődés igényei roppant terhet varrtak a nyakukba és a még egyrészt a multak hiányait kell pótolniuk, másrészt a jelen haladásával is lépést kell tartaniuk. Ez ez talán nem is minden. A lakosság mivelésében is sok a hiány. A független, jómódu közezséglény, a városok áldása kevés. Iparunk nem fejlődik és még egyrészt szaporítja a gyárosok számát, gyesztja a kézműipar

emlőre előre törekvőket. A kisiparosok, a jómódu kisiparosok, akiknek lelkeiben nem it tanúyt az irigység, a mogorvasság és az elkeseredés, hanem nyitl homlokkel, bátran, szabadon szállnak szembe az élet küzdelmeivel, megnyitják a társadalmi és közéleti élet követelményei előtt — kipusztulnak. Csak a tisztviselőik, a fix fizetéses hivatalnokai grda szaporodnak. Ezeknek is a legnagyobb része vagy az állam, vagy a közéleti hatóság fizetett embere. Ezeknek van ugyan érteke, gyakorta tulcsígázott is, a kögügyek iránt és tudják, hogy mielő alkotások emelnék prestígióját is, jólétében is, közintézményekben is a városokat: de sem érdökük, sem anyagi vonzalmak nem igen kötik ahhoz a helyhez, ahol munkaidejük egy-egy részeit előltilik. Innen van, hogy legújabb azt az elemet képviselik, amely hazafias törekvéseiket sokat lendít a nemzeti eszme megőrsítésén és terjesztésén, de az anyagi előbbretjús és nagy munkájában direkte nem igen vesz részt.

Az anyagi erő hija, az anyagi eszközök forrásainak csekély száma és soványl táplál erre néháy évvel ezelőt arra készyeritette a városok polgármestereit, hogy közös érdekeik megvitására, főképp pedig a gondjaira bizott törvényhatóságok előbbretjúsának módozatai fölött tanácskozzanak és annak eszközeit kutaszák.

Poszitiv eredményt eddig nem igen tudnak fölmutatni. Erre természetes, hogy az idejük sem volt elegendő. De meg ug áll a dolog, hogy ez nem is rajtuk áll. Belső, termékenyítő, produktív, értjük anyagiilag produktív erejükben mintha megfogytak volna a városok és ők is képtelenek a kormány támogatót keze felé óhajtozni abban a reményben, hogy majd csak megtörszi az állam azt, amit a törvényhatóság megtenni képtelen.

Ez az óhajtasuk különben is régi, kipróbált kísérleten alapszik. Mert az állam már több ízben nyujtotta ki segítő kezét a törvényhatóságok felé, hol közvetlen, hol közvetett támogatás formájában. Mikor az italmérési jogokat megváltotta, a törvényhatóságok joggal felruházott

TÁRCA.

Lidércfny vonzott . . . . .

— A „Zalai Közöny” eredeti tárcája. —
 Lidércfny vonzott . . . . . Iugoványira csal!

Sodort magával piszkos áradat, Kéj mámorában meg se' lált lelkem, Hogy szennyes hullám az, mi rá lapad. Hogy bredés is lesz, az nem gyötört, Bü szerlegéből ittam a gyönyört.

És jött a perc . . . az öntudatnak perce . . .
 A stégén kinja — hittem — eltemet, De volt erőm még futva előrhanni. És tisztán hoztam még ki lelkeket. Mocsoktalan! Nagy volt az ár bára! Nem lett sírommá — nem lett a mocsár!

Hullám Ágnes.

— A „Zalai Közöny” eredeti tárcája. —
 Népünknek 3 felvonásban, Itá Szalay Sándor. Először színikészül a nagykanizsai nyári színházban szombaton, 1904. augusztus 27-én.

Szalay Sándor már sok évvel ezelőt megírta darabját, akkor, midőn a nép-

sziumú még in floribus volt. Ma már hanyatlóra áll a kedves és egészséges drámai műfaj csillaga, különösen sokat vesztett pedig népszínműgéből a népszínmű amaz ideális faja, melyhez Szalay darabja is tartozik: melyben költői figurától dunnad a paraszt beszédje és a szentimentalizmus érzékenkedik a föld kérges tenyeré és erős leltü munkása. Az okos realizmus az, mely Gárdonyi utján a népszínművekben is tört hódított, melynek legfontosabb kelleke az életűség és eszköze a megfigyelés. Azonban Szalay Sándor darabja a modern fellogás hiányának dacára is nagy hatást ért el érdekfeszítő meséjevel, szépen szövevű bonyodalomával, nemes egyszerűséggel és színekben gazdag nyelvezetével.

Meséje amily érdekes, ép oly hátlatlan is és bizony Szalay Sándor ügyes keze kellett hozzá, hogy ebből a lényegfő vissza-tesztő tárgyból élvezetesen tudott alkotni.

Adva van Kondor András jómódu gazda és ennek második felesége Hullám Ágnes. A gazda halálát érzi közeledni és vagonát végrendeletileg második feleségére hagyja, ki folytonos bizálszeivel eliheti vele, hogy hűségbe hitvestára. Am Hullám Ágnesnek hamis a zuzaja. Nem szereti őt vén urat, hanem egy Baracs Pali nevétető köz-huszárt, ki viszont Juliskával, Kondor első feleségétől való leányával, Hullám Ágnes mostoha leányával szeretik egymást kölcsönösen. Az öreg Kondor szívesen is adná leányát Baracsnak, de ez a jó szándék hajlótörést szenved Hullám Ágnesnek borzalmas intrikáin. Ez a kegyetlen fehé-

személy ugyanis minden poklokot keresztöl magának akarja hódítani a huszárt és ezért a következő szömeges gyilkosságokra vetemedik:

Hatos Pista szolgaleánnyal, ki őt halálasan, bután szereti, vízonszerelment hitet el, aztán ezzel a Hatossal eltelei láb alól az öreg Kondort, oly módon, hogy Hatos az őregot a színtalac mögött lezajló lédobogások és jalkidások közepette vad csikókkal agyonrugatja. E jól végzett munka után Ágnes egy drótostól utján elhitheti Juliskával, mostoha leányával, hogy Baracs már nem szereti, mire az érzékeny kis leány minden bosszuszab megfontolás nélkül neki megy a Balatonnak. Arra járó öreg asszonyok csak a fejkendőjét találják meg a parton. E szapora elhalálozások után Ágnes immár Baracsé lehetne, illetve Baracs lehetne Ágnesé, ha meg most Hatos Pista nem lenne az utban. De sajnos, nagyon is utban van, sőt midőn észreveszi Ágnes igazi érzelmeit, az ablakon át rító Baracsra, szerencsére azonban emberhaltal nem történik, Baracs csak megbeszél, Hatos pedig a közözségtárol, hogy ideiglenesen becsukták, elmenekül. Ilyenképpen aztán nem is exisztált már más, csak Ágnes és Pali és előbb-utóbb bizonyára egymáséi is lennének, ha most meg elő nem kerülne Juliska, kit a hullámok élve partra vetettek. De hát Juliska előkerül, előkerül továbbá a töt ember és Hatos Pista is, kik miután ily szépen összejuttek, kiderítik Hullám Ágnes bűnöségét, kit aztán Hatos Pista a színtalac mögött agyonöl. Aztán pedig, hogy a

magja is kivesszen a gonosz társaságnak, magát is agyonölvi. Annál meg mi sem természetesebb, hogy ennyi viszontagság után Baracs és Juliska egymáséi lesznek.

Eddig a mese. Mint látjuk, a váza az, hogy Hullám Ágnes magának akar egy legényt megkeríteni, de ez nem sikerül neki, mert három ember az utjában van. Ezeket tehát elteszi láb alól és végül maga is elpusztul.

Hullám Ágnes az egész előadás folyamán alig jön le a színpadról. Elejétől végig ott monológizál, intrikál, szerelmeskedik és gyilkol. Afféle nyugtálló lélek, a la Cleopatra, telve kiismerhetetlen csodás rejtelmekkel. Intrikusit főhősnek megtenni, vele egy darabot végig játszani, bizony nem tartozik a laghátszább dolgok közé és ahogy gondolkodom fellette, egyedül csak Shakespeare szaginagzatot ur jut eszembe, ki ezt sikerrel megkísérlette. Bármi megható is Hullám Ágnesnek, e bukkott anyagnak nagy szerele, szikráját sem tudja a rokonzenének maga iránt felkelteti és igazán megkönnyebbül az ember, mikor ezt a Jäger Marit végre is „elteszik” láb alól. Ez a brutális fehérnő különben kisebb fontosságú szerepben és végtelkebe vesző tulajdonságainak kevésbé markans módon való kiszínezésével igen jó alak lenne a színpadon. Így sok benne a valószínűtlenség.

Vannak még más kevésbé valószínű dolgok is a darabban, de ezek már nem oly feltűnők, mint melyek Hullám Ágnes személyében és tetteiben rejlenek. A többi

alakok tisztán, világosan vannak megrajzolva, élő, husból való személyek és nem csupán nagy kezdőbetűs nevek a sor elején. Hatos Pista alakjában sok megfigyelés van. Nagyon kedves a naiv, ártatlan Juliska. A huszári kisszintelen.

Formai hibának azt tarthatjuk csak a darabban, hogy az első felvonás menete lassú és folytonosan monológokba tökző. Ez a hiba azonban tovább már nem fordul elő, az események gyorsan következnek egymás után, míg nem a bonyodalom a második felvonásban egy nagyon hatásos jelenetben eszcspontját ér el. A szeurozrás ügyes, élénk. A nyelvetet Szalay Sándor színdús, szép stílusú. Az egész darab pedig olyan, mint Szalay Sándornak minden írása: tiszta, mint a hegyi patak vize, kedves és lebilincselő hatású.

Hatás ugyan volt. A szerzőt minden felvonás után zajosn hívták a lámpák elé és egy babérkoszort nyujtottak fel neki. Ez az ováció nemcsak az írónak, de közéletünk szorgalmas munkásának is szól.

A szereplők jól megállták helyüket. Makó Ayda, a társulat kiváló tagja, nagyon jó volt, Almásy szintén. Havassy Mariska — semper eadem örökké a vértelen, szentimentális leány. Kosza színen énekelit. Déri és Károlyiné is jók voltak.

Nagy Samu.

VELMA SUCHARD

Nyersen való
evésre
páratlan.

Hirdetések felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulos“
jeggyel

legjobb, legkíméletesebb és emellett a legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

5709./k. 904.

Együttes árverési hirdetőmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közbírái tessék, hogy Vilhelm János és neje Peati Etelka esztergáli lakos végrehajtatóknak Borza Ferenc pogányvári lakos ellen végrehajtás: szenvedett elleni 11 kor. 82 fillér hátr. kamat tőke s jár. eddigi, valamint Kaszás István pogányvári lakos végrehajtatóknak u. azon végrehajtást szenvedett elleni 34 kor. 40 fillér tőke s jár., ugy a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a palkonyai 9. sz. tkvben 126. hrsz. pogányvári szőlő s a pinécnek Borza Ferencet illető 1/2, része 146 kornak; a palkonyai 84. sz. tkvben 128. hrsz. pogányvári szőlő s lakháznak szintén Borza Ferencet illető 1/2, része 524 kor. és a palkonyai 84. sz. tkvben 130. hrsz. pogányvári szőlőnek Borza Ferencet illető fele része 66 kor. becserkében

1904. évi szeptember hó 23-ik napján d. e. 10 órákor

Dióskál—Palkonya község házánál Oroszváry Gyula és Györfly János felépési ügyvédek vagy helyetteseik közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladotai fog.

Kikiáltási a fentebbi kitett becser. Árverési kivánók tartoznak a becser. 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott tételhez letenni.

Nagykanizsán, a kir. tsvék mint telek-könyvi hatóságnál, 1904. évi július hó 14. napján.

Z. K. 7, 904.

MOLL-FELE SEIDLITZ-PÓR

Csak akkor valódiak, ha mindgyék doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-pórok tartós gyógyhatása a legmagasabb gyomor- és alvektáriumok, gyomorgörög és gyomorhólyag, rögzített aszkaridok, májbetegségek, vértelepek, aranyér és a legkülönbözőbb máj betegségek ellen, e teljes hatászernek évtizedek óta mindig nagy-bb. elterjedést szerzett. — Ára egy leposztott eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítések törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindgyék áveg MOLL A. védjegyét tünteti fel „A Moll“ felirattal és azonnal van szára. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító határozottan szer köztudott, csax és a meghálás egyéb következményeitől legismertesebb népszere. — Egy évezelt eredeti áveg Ára 1 kor. 80 fill.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és hályg szappan a bér ékszerű ápolására gyermeknek s felnőttek részére.

Ára darabonként — 40 fill. öt darab — 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjegyével van ellátva

F ő s z e t k ü l d e s :

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari számlító által, Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvél mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolf Fiai.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERCULES“ folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garáttalva.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

különösen magas nyomás és nagy munkaképesség előléteré.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogró morzsolók.

Teljesen felszerelt szűretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalására, gyümölcs-vágó és há mozó-gépek, legújabb szerkezetű szabad önműködő „SYPHONIA“ fa és szőlővessző permatozók, a szegecs és tormánvas valamint a vérteltű kiirtására; szőlő ekék.

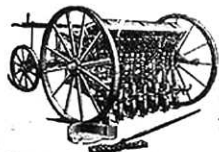
A legjobb VETŐGÉPEK

Mayfarth Ph. és Tarsa „Agricola“ (tolóvetőkerék rendszer) vetőgépei. Mindennek mag. és különböző mennyiség számára váltókerékek nélkül, dombos arany síkon, a legkényesebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által ismert ki A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegetakarítást tessék lehetővé.

Különlegességeketjazzóna és arató gereblyék, szénaforgatók, szén- és szalmaaprék kézi használatra, kukorica morzsolók, céplőgépek, járgányok, gabonatorlók, trileurók, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jóállás mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és TARSA. gazdasági gépjárat, raszónlők és ekegyárat Bécs, II./I. Taborstrasse 71. szám.

Kiittentve több mint 500 arany, ezüst éremmel sít, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képviselek és vizsont elárultók kerestettek.

Amerika.

Indulás Havreből minden szombaton. Utazási jegyek a

Französische Linie

által. Jó és gyors utazás. Kiténő ellátás, borral és liquorral együtt. Amerikai vasutjékek minden állomásra eredeti árért.

Közelebbi felvilágosítást ingyen és bérmentve ad a

Französische Linie

Bécs, IV., Weyringergasse 3.

Szénágy

Magyarorszép

fevelpapirja

legjobb csontfevelpapir.

KAPHATÓ:

Iff. Wajdits József

papirkereskedésében.

BORSAJTÓK

1902. orsz. gazd. kiállítás. Pozsony; 1-5. díj, aranyérem.

1901. kassai kiállítás, Eger; 1. díj, aranyérem.

1901. kassai kiállítás, Eger; 1. díj, aranyérem.

„Kincsem“, „Hegyalja“, „Könyök-szerkezetű“, „Mabilie“ és „Acélos“, a hegyaljai bormelők legkedveltebb borsajtói.

Legújabb kottlós kosaru sajtók. Legújabb rendszerű, nagyüzemi préselőshor.

Főelőnye:

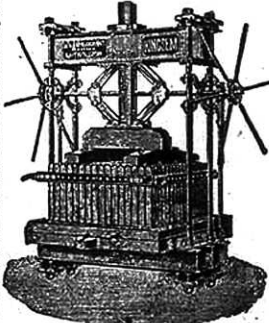
A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Uriási erőfelfejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szólózúzó és bogrózó!

„Villám“ legújabb centrifugális logrózó és zúzógépek.

Arjegyzék ingyen.

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcon.

T. c.

Örömmel van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy könyv- és papir kereskedésemet egy új üzletlaggal

Gyermek- és Ifjusági Kölcsonkönyvtárral

bővítettem ki. Általános óhajnak vélek ezzel elget teenni, amikor egyelőre 400 kötettel, de azzal a szándékkal nyitom meg kölcsonkönyvtáramat, hogy állandóan bőviteni fogom a MAGYAR GYERMEK- és IFJUSÁGI IRODALOM legjobb megjelenéseivel.

Nem az volt a céloom, hogy mennél több könyvet halmozzak össze, hanem, hogy csak kiténő könyveket adjak az ifjuságnak, olyanokat, melyek az ő számára íródtak, amelyekből szórakozik és tanul.

Kölcsondíj egy hónapra 60 fillér.

Egy napra tehát mindössze 2 fillér esik. Számba sem vehető csekély összeg ez, s méltán remélhetem, hogy minden házbán, ahol ifju olvasók vannak, igénybe veszik könyvtáramat 20—25-ször cserélheti ki a könyvet az ifjuság havonként, mindannyiszor újabb örömet, újabb szórakozást szerezve magának. — Nyárban, ha a forró nap elől menekül, télben a meleg szobában, egyaránt a legkedvesebb, leghasznosabb, legnemesebb foglalkozása a fiúnak, leánynak a jó könyv olvasása. Aki csak teheti, minden szülő szerezze meg ezt az örömet gyermekeinek.

Magamat a t. szülők jóindulatába ajánlvá maradtam

Nagykanizsa, 1902. július hó.

Kiváló tisztelettel

Iff. Wajdits József.

CHOCOLAT KOHLER

világhírű finom gyártmány

Egyedüli elárusító nagyban Magyarországon:

BRÁZAY KÁLMÁN

BUDAPEST VIII. József körút 37-39.

Hirdetések
Bécsi lapok,
torbák az összes ill- és
hírlap kiadások részére a
legelőkelőbbben az élelő
RUDOLF MOSSER,
Amosca-Expeditio
WIEN,
I. Bz., Sallersgasse 2

Előfizetést ár:
 Egész évre . . . 10 kor. — áll.
 Fél évre . . . 5 kor. — áll.
 Negyedévre . . . 2 kor. 50 fill.
 Egyes szám 20 fill.

HIRDETÉSEK
 6 banában petitsorban 14, másodsor
 12, minden további sorért 10 fill

NYILTTÉR BEN
 petitsorunkon 20 fillért vétel-
 nek fel.

ZALA MŰZSLÖNY.

A lap zsellemi részét illető minden közlemény a feloldás szerkesztő nevére, az anyag részét illető közlemények pedig a kiadó nevére címzetten Nagykanizsára bérmentesen intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kézirat vissza nem küldetk.

A nagykanizsai „Ipar-Testület,” a „nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” a „Kotori takarékpénztár

részvénytársaság,” „nagykanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egylet,” a „nagykanizsai kisednevelő egyesület,” a „nagykanizsai tanítói járáskör,” a „nagykanizsai keresztény jótékony öngylet,” „n.-kanizsai izr. jótékony öngylet,” „szegények,tápitintézete,” a „katonai hadastyegylet,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ TÁRSADALMI HETILAP.

A drágaság ellenszere.

A panasz az egész országban általános a drágaság miatt. És ez a panasz igazán jogos, mert ma alig van ország a világon, ahol a legalacsonyabb munkabérek, a mérsékelt kereset és a már hosszú idő óta tartó gazdasági pangás dacára olyan drágaság tarthatná magát, mint a milyen most nálunk kezdődik. Ha az egész még csak a kezdetnél maradna, úgy még megbékülhetnénk vele valahogy, de csalhatatlan jelek arra mutatnak, hogy ez a drágaság az árak fokozatos emelkedésére fog vezetni, ami egyértelmű az állandó és változásoknak alá nem vetett keresettel bírók fogyasztóképességének megbénításával, sok esetben pedig egyesek tönkretételével.

Sulyos csapás ez a drágaság különösen két gazdasági osztályra: a munkásokra és a hivatalnokokra, akikben pedig meg kellene lenni annak az ösztetartó erőnek, hogy a drágaságból a jótalán és pusztán kiskampanyolási célokat szolgáló részt leszorítsák. A munkásosztály Magyarországon még mindig meglehetősen keveset keres. Az előző évtizedekkel összehasonlítva, a munkások keresete ugyan jelentékeny mértékben emelkedett, de azért mégis alig hogy lépést tudott tartani a fogyasztási cikkek ár- és adóemelésével. A kulturális élet által a munkásokra is kirótt terhek bizony már nagyon nehezen bírja ki a magyar munkabér, nem úgy mint Angliában és Franciaországban, ahol a kulturális kiadások fedezésére bővegesen jut a méltányosabban megszabott munkabérekből. A munkások szervezkedési ereje azonban mind növekedőben van, ny hogy ez irányban legalább valamely számbavehető támasz van a munkásoknak.

Nem így a hivatalnoki osztály. Magyarországon a tisztviselők anyagi helyzete ma is épp oly sanyarú, mint amilyen fél évszázad előtt volt, a mikor az ország politikailag és gazdaságilag egyaránt gyöngye lábon állott és amikor a megélhetés könnyebb, a jogos és természetes igények a maiaknál sokkal szerényebbek voltak. Magyarországon minden megdrágult, csak az intellektuális képzettséget és erőt kívánó tisztviselői hivatal bére maradt meg régi alacsonyágában. Hosszu küzdelem után végre az állam tisztviselői valamelyes könnyebbült nyertek a fizetés-rendezzéssel, mi által ha nem is jutottak az azelőttinél sokkal kedvezőbb helyzetbe, de legalább meggyőződhettek a legnagyobb munkaadó: az állam jóakaratóról, amelyek ez által példát akart adni a többi munkaadónak, hogy a tisztviselőt lehetetlen helyzetben javítsanak, mert a rendezett élet legelső sorban magának a munkaadónak az érdeke. Ebben az irányban a munkaadók nem élhetnek azzal a kifogással, hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok nem engedik meg a fizetés-emelést, hiszen a kedvezőtlen gazdasági alakulás legelső sorban és legnagyobb mértékben az államtól sújtja, amelyek ennek dacára a tizenkettedik órában tisztviselői megmentésére szöttek. És akármint mondanak a munkaadók, mégis úgy van, hogy ők nagyrészt hibások a stagnáció állandóságá körül éppen a munka díjazásában elárult szűkkeblőséggel, mert ha a munkás- és hivatalnokosztály

fogyasztóképessége, jobb bérviszonyok között kedvezőbb volna, akkor a teljesen letört termelési ágak is könnyebben lábrakaphatnának. Ezt azonban a munkaadók nem látják be. Illetőleg vannak, akik belátják, de hát azzal a dolgon segítve nincsen, mert ez a gazdasági törvény csakis abban az esetben érvényesül, ha azt a munkaadók összességé követi. Erre pedig kiállítás nincsen, hacsak ez a mostani drágaság parancsoló erejénél fogva ki nem erőszakolja az intellektuális segédcszemélyzet bérének emelését, a minthogy ennek, a mai viszonyok fejlődése mellett, előbb-utóbb be kell következnie. Ha ezt sikerül kivívni, ez lesz a mai drágaságnak egyetlen fényoldala, amivel szemben ezernyi árnyoldal mutatkozik, úgy hogy mindenkinek kötelessége lesz, legelső sorban az arra hivatottakkal, hogy legalább a mesterséges drágításnak útját állják.

Ebben az irányban leghatalmasabb és legparancsolóbb ellenszereket bizonyul a két, szociálisan legfejlettebb államban sikerrel alkalmazott kísérlet, a *fogyasztók országos szövetségének* megalakítására. Angliában az ugyanevezett fogyasztók ligájának, Németországban pedig a fogyasztók országos szövetségének elnevezett tömörülés, sikerrel küzd az élelmi cikkek mesterséges megdrágítása ellen. A legnagyobb hatalom ezekben az országokban a ligák negatív erejében rejlik, mely szerint ott még csak megkísérteni sem merik az élelmi cikkek mesterséges megdrágítását.

Ha egy agitatorius elme az élére állana ennek a mozgalomnak minálunk, elmaradhatatlan sikere volna, sőt a folytonos meglepetésektől is megmen-

tené az ország fogyasztó közönségét. Mert nézzük csak sorba, mely gazdasági osztályokat sújtja és mennyiben, az élelmi cikkek drágulása. Először tekintsük az érdekelteket: 1. A mezőgazdák helyzete az élelmi cikkek árának emelésével nem kedvezőtlen. De tekintetbe kell venni, hogy a termékek árának emelkedése a termés mennyiségi eredményével szoros összefüggésben van, mi által a haszon nagyrésze illuzoriussá válik. Más részlről viszont az nagy előny a mezőgazdasági osztállynál, hogy az élelmi cikkek nagy részét házi uton, saját maga előállítani képes és így még sem érzi a magas piaci ár nyomásztó voltát. Az ipari termékek természetesen áremelkedését megérzi ugyan, de helyzetének kedvezőbbre fordulása folytán könnyebben elviseli annak terheit. 2. A tőkében bővelkedő nagyipart a drágaság kettős szempontból érdekli. Első sorban mint a folyton dráguló nyersanyag beszerzőit és mint a drágább munkabér fizetőit, másodsorban pedig annyiban, hogy az általános drágaság a kartell-egyesülése különösen alkalmas időszak. Bármily ellentétesnek lássék is, mégis úgy van, hogy mennél drágábbak a közhasználati tárgyak, az azok kartelljére való törekvés annál nagyobb sikerrel kecsegtet. Ezt az elméleti igazságot tulságos mértékben bizonyította a drágaságban par excellence elsőrendű jelen, amikor jóformán minden egyes nap egy-egy újabb kartell alakulást jelent. Sőt nemcsak az ipar, hanem az eddig teljesen szeparatellen és csakis kis területeken működő és emellett sokakra elszólt tejtermelés is kartellen töri a fejét és nemcsakára meg lesz az osztrák-

magyar tejkartell az elmélet embereinek nem kis csodálkozására.

Ez a két osztály az, amelyek a drágaság közepette is megtalálja a maga számadását. Ezzel a két osztállyal szemben áll a fogyasztók hatalmas tömege, akikre nézve a drágaság, jövedelem szempontjából, csak nagyon kevés vagy semmi emelkedést sem jelent, ezeknél azonban a kiadásokat a drágaság olyan jelentékeny mértékben terheli, hogy összetett kezekkel lehetetlen nézniük az önkényes drágítás terjeszkedését. Ide tartoznak: 1. A munkások és tisztviselők hatalmas tömege, akiket minden ellenzollgátatás nélkül ér ez a csapásnak beillő drágaság. Tekintve a szervezett munkásosztályban rejlő intellektuális erőt, a fogyasztás érdekében való szervezkedés sikerének gerincét ők képeznek. A tisztviselők, éppúgy a köz-, mint a magánisztviselők, alacsony bér mellett vállaltak munkát a politikai és gazdasági élet gyermekidejében és ezek a bérek az azóta eltelt 40—50 év alatt jóformán mitsem változtak, annak dacára, hogy azóta az élet, minden gazdasági megnyilvánulásában, jelentékenyen megdrágult. Az ebben az irányban megindított mozgalom tehát nemcsak a mesterséges drágításnak útját állaná, hanem egyttal az arra hivatottak összeséget összehozná a díjazásnak a természetés szükségletek mértéke szerint való megállapítása érdekében. 2. A *kézműves iparosokat* is sújtja a drágaság ugyanazon az alapon, mint azt előbb a nagyiparosokról elmondottuk, anélkül azonban, hogy nekik módjukban volna kartell-alapítással kárpótolniuk magukat. A nyersanyag-beszerzés drágul, hasonló-

TÁRCA.

Társadalmi fejlődés.

Írta: Andor György.

— A „Zala Műzslöny” eredeti tárcája. —

A 19. század második felében a természettudományokkal erős konzekuszban a szociológia egy új fejlődési irányt vett, amennyiben az ott elért kolozális eredményeket a társadalmi szervezetre is átviszik: az organikus világban működő erők a társadalmi szervezetben is mint ható erők veszik fel. Azon felfedésből indultunk ki, hogy miután minden szervezet egy határozott rendszer szerint működik, a nagy társadalom is, mely szintén egy organikus szervezet, feltétlenül alá van vetve a substancia törvényének: erő és anyag kölcsönhatásának.

Minden létező egy tökéletlen állapot előtti meg a természetben. Kant és később több teljesen feggetlenül Za Place által felidított teóriát a naprendszer keletkezéséről s általában a naprendszerek fejlődéséről a esillagászat jelenlegi állása megértsi. A ködfoltok földfedése a teória mellett bizonyít és pedig szemünk előtt meg végezh egy új világ keletkezése gőzennél állapotok csappolyosság és utóbbi-ból további kihülés és sűrűsödés folytán szilárd állapotba. Tehát a létező substanciai átalakulás meg keresztül, a mi fel-fogásunk szerint fejlődik és mindig tökéletesebb állapotba jut. Mivel a világ keletkezésére vonatkozólag, természettudományi alapon, utóbbinak jelenlegi állása és támogatása mellett más megoldás nem képzelhető, elfogadjuk ezen teóriát mint

igazságot és ezen alapon empirikus-kutakunk tovább. A szervezeten világot ilyen alapon felismerő a szerves világ kutatásánál csak hasonló eredményre juthatunk. Lamarque majd később Darwin tapasztalati beölelete, mondjuk jobban természettudományi fejtegetése forradalmat és radikális átalakulást vittek véghez az anthropológiában és Leibnitz berakifrázói életheoriája ma már minden komoly természettudós előtt nevelésé színben tünik föl. Darwin descententalizmusa, vagyis — embori fellogás szerint — egy tökéletlen egysejtű organizmusból a mai kultúrumbor kifejlődése nem más, mint az anorgauikus világ Kant — Za Place féle teória — szerinti fejlődése. Kifogadva az utóbbi, az előbbi bizonyítására már közelebb fekvő adataink vannak az orvostudományban, a közetekben talált kihalt állati csontvázaikkal és az analógiában, melyek mind a biogenetikus fejlődés mellett empirikus tanuskódnak. Különben Darwin továbbfejlesztője Heckel Erlő utolsó művében „Weltretsel”-ben monizmusának bizonyítására nagy hévvel, tudományos készsütségével vállalkozott és azt hiszem sikerült Du Bois Reymond „Ignoralizmus” beszédjére a eafolatot megadni és álláspontját megvédelmezni.

A társadalomtudomány mai állapota sajnos még csak nagyon kezdetleges és köcként dolog tudományunk nevezni azt, amiben nem állanak rendelkezésünkre határozottan megállapított törvények. A társadalmi rendszerek határozatlansága és a legkülönfélébb körülményfől függő ható erők sokoldalúsága még nines annyira kölékpé megvizsgálva, hogy képesek lennénk a kapott egyes pontos eredmény-

nyel akár dedektív, akár induktív módszerrel olyan pozitív összeredményt kimutatni, mely, mint pl. a matematikában megdönthetetlen. A vaserős örök logikáj munkabér törvényről tudjuk ma már, hogy nem oly vaserős mint Zassale hirdette, a várendszerekkel sem vagyunk még teljesen tisztában és sok egyéb gazdasági „alapötörvény” változik az idők folyamán. Vagy talán oly határozott igazsággal tudtuk eddig megfogolni a kapitalizmus termelési föltöt? Nem! Sőt ellenkezőleg az újabb kori „szocializmus” támaszkodva a természettudományokra, az etikára és a „szükség-szerűség” a kulturreberiség jelen állapotában a kollektív termelési rendet tartja nemcsak feltétlenül helyesnek, hanem a „fejlődés” következtében feltétlenül bekövetkezendőnek. És ha abból a szempontból tekintjük, a szocializmus jövőjét, mint már előbb említettük, hogy minden tökéletlen egy a szerves, mint a szervezeten világban tökéletesedik, akkor határozottan állíthatjuk, hogy a szocializmus a jóvő — az evolúció folytán, mely a társadalomban olyan erő, mint az örök világban, Kosmosban, az anyag folytonos sűrűsödése és a szerves lényeknél kiválás folytán annak magasabb nivóra való törekvése. En tovább megyek azonban. Az emberiség előtt ma három olyan társadalmi rendszer van, amelyek közül az egyik — a kapitaliztikus — uralmon van, a másodikat — a társadalmi termelést — megakarják választani és a harmadik az individualizmuson és közös megegyezésen alapuló társadalmi rend — az anarkizmus. Míg a társadalmi termelésre a kulturreberiség megérrett, addig az anarkizmus az ő intranzigens

individualizmusával — legalább az emberiség mai állapota mellett — keresztöltelhetetlen, tehát az, mint komoly rend ma még számításba nem jöhet. Azonban képzelhető-e az, hogy a szocializmus a legkövetkezőbb társadalmi rend, mely örök ideig fog fenn állani? Létezik egyáltalában tökéletes alkotás? Nem, hanem a mai szellemi fejlettségünk alapján törekünk egy tökéletesebbre, mely az őssnek megfelelő és mely a fejlődési lépezőzton az emberiséget egy fokkal magasabba emeli. A lépezőztonok azonban további fokozatai vannak, melyekre az emberiség feltétlenül fel fog jutni. Hogy melyik lesz a legmagasabb fok, ezt a kérdést nem adhatom föl, mert akkor éppen olyan joggal kérdészetném, hogy hány év múlva fog a föld kihólni.

A társadalmi rend tehát mint a világ egyetemben minden tökéletlen dolog folytonos fejlődésen meg keresztölt és a különféle társadalmi rendszerek, csak átmeneti, az emberiség mindenkor állapottát fel(t)entő, gazdasági, azaz megélhetési, egyttműködő és ható erők összetételei, melyek a fejlettség különböző fokain különféle rendszerben nyilvánvalóak.

Darwin descententalis teóriájának alkalmazása a társadalomtudományban óriási haladást jelent, amennyiben ennek alapján megérthető, hogy különböző történeti korzakban — beleértve a praehiszturikust is — az emberiség összekötelekedése, fejlődési fokainak mindenkor kifolyása volt és a külső körülményekhez való alkalmazkodási képessége — kiválás — illelőleg az alkalmazkodási kényszerűség folytán ösztönzerteljes jutott egy magasabb stádiumba. Ezerint az emberiség történetében pinces-

nek ugrások, hanem folyamányok — fejlődési fokozatok. A családok törzsek, államá alakulnak — életfontartásból. Az államokban már mint társadalmi fokozatot megtaláljuk 1) a rabzslagságot, 2) függettséget, 3) a szabad polgárt és ezzel összefüggésben a megfelelő társadalmi munkát. Nem-e látjuk itt, hogy tulajdonképpen ugyanazal van dolgunk, mint a természettudományban a fejlődésnél, mely nem ismer mást, csak progresszív irányt és ha néha visszafeljelődést, vagy stagnálást tapasztalunk bizonyos irányban, annál hathatósabban ör magának utat a mesterségesen visszatarított természetes áramlat, mely esetben néha pusztítással jár.

Nagyon természetes, hogy a tudomány ezen a téren való ekuziója az egyházzal éles összétűzés idéz elő, mert meg egyik oldalán a legteljesebb felvilágosítás és megismeretés alapján a gondolat-szabadság; megőrzésével az emberiséget egy akaráj nevelni, hogy eslekedeteivel ne töle kívül álló lénynek, hanem saját magának és az összességnek tartozzék felelősséggel és ezáltal egész más élet-felfogással bírjon, addig a másik oldalán a gondolat-szabadságot bilincsen akaráj tartani egy megdrögött és saját előnyeit előmozdító él erőkedében. A harc Giordano Brunoval kezdődik, akkor mágyíval, ma exkommunikációval végződik. És az eredmény mi? Nem más, mint tovább-hátráltatása a tudományos világlfoglós felelősségben való neveletésnek, mely utóbbi pedig képes lenne a társadalmi rend helyes kialakulását gyorítani. A lelkek depressziója azonban csak addig tarthat, míg az erősebb evolúció, mely a társadalmi organizmusnak már természetés

uri embernek. Kikényi Ignácnak szerelmi kalandjairól. A magában egyszerű történetet, a szerző átszűrte kitűnő jelenetekkel, szellemességekkel. A darab muzsikája szegényes. Kikényi pompás szerepét maga Kővess játszotta. Ugy játszott, ahogy szokott: ötletesen, jóízű humorral. Kapott két koszorút is a sok taps mellett. Az egyiket Nagykanizsa társadalmától. Középső utató legnagyobb szerep jutott Erdős Alicének, kiben tehetség, intelligens színésznő ismertünk meg. Déri Rózsának türelmi pattant menyecske szerep jutott részül.

Csokay brigadéros vasárnap este került szíre leres ház előtt.

Aranynál bőségső mádszszor került szíre kifogástalan műsziatékban.

Bob herceg. Margó Zelma, mint vendég: hűitotta meg a közönséget Bob hercegen. C-angó szép hangjával, öde, kedves játékaival enniával Bob urfát mutatott be közönségünknek, mely minden jeleséjé vilharos tapsnál és két csokorral jutalmazta. Csodáljuk, hogy még akkor sem játszanak színeziünk kellő ambícióval, mikor vendég művésznő van itt. Nagy Dezső, ki Pomponius szerepét nem utna még meg, hatásosan játszott. Komrómy Gizi mint énekesnő is megálta helyét. Az Ibolyafaló. Moser híres vigjátékát, mely Almássy jutalomjátékául adatot, telt ház nézte végig, mely inkább Almássy-nak, a közönség kedvencének szült, mint a darabnak. Almássy nagyon jól játszott. Makó Ayda és Nagy Dezső, mint mindig, ezuttal is a legjobb adták. Hevesy Mariska kedvvel játszott. Latabár ismerőseit a pihályban üdvözölte. A cseh káplár helyett inkább Kővessyt néztük volna, mint Magyarit, ki szerepének komikumát bőhöz módon játszotta.

Nőemancipációban Margó remekelt. A többi szereplők törekedtek azo, hogy Margó művészetének mellő keretet biztosítsanak.

Ármány és szerelem pénteken ment fihelyárakkal. A szereplők mindegyike kifogástalanul játszott. Hevesy Mariska, bár még mindig nem tökéletes, belelité magát szerepébe. Imét csak több természetességet ajánlhatunk. Szerdán Károlyi pár jutalomjátékául „Zsába” került szíre. Az előadásra a jegyek már most válthatók.

KÖZGAZDASÁG.

A tárházak készletkimutatása m/m-ban.

Készlet szeptember 9-én.
Buza 11533. Rozs 2851. Árpa 20938.
Zab 5774. Tengeri 6071. Olajmagvak 4900.
Hüvelyes 1301. Különbéle 3340.
Boraktározás szeptember 9-ig.
Buza 3933. Rozs 553. Árpa 6135.
Zab 98. Tengeri 340. Hüvelyes 99.
Kiráktározás szeptember 9-ig.
Buza 295. Rozs 98. Árpa 2455. Zab 360.
Tengeri 244. Különbéle 139.

— Bnlatonfűred és Vidéke Takarékpénztár Részvénytársaság alakult f. hó 4-én. Igazgatósági tagok: Hirschfeld Sámuel, Horváth Mihály, Oblatt Rudolf, Róvész Adólf, Varga János, Zoliner Sámuel. Részvénytöke százezer korona.
— A Zala vármegyei Gazdasági Egyesület e hó 3-án d. e. 10 órakor Zalaegerszegen Koller István elnökléte alatt rendezte közgyűlést tartott. A gyűlésen jelen voltak: Voigt Ede mint jegyző, Bogyai Máté, Bozeredy Lajos, Botka János, Anyos Kálmán, dr. Csanády Gusztáv, Dezső Béla, Hertelendy József, Malatinszky Ferenc, Otay Guidó, Reischl Vencel, Szadecsky Béla egyesületi tagok. A közgyűlés az első magyar általános biztosító társasággal kötött szerződés 6. pontja értelmében a fenti társaság gyűlésére egy állandó kiküldöttet választott. A közgyűlés a zalamegyei tej- és egyéb mezőgazdasággal foglalkozó szövetszervezetek szövetsége alap szabályainak III. §. a) pontja értelmében a szövetségi igazgatóságába megválasztotta Hayden Sándort, Szűcs Dezsőt, Szentmihályi Dezsőt és Vízlendvay Sándort. Malatinszky Lajos főszolgabíróknak a közgyűlés bírák biztosítása tárgyában beadott indítványát. Viosz Ferenc főszolgabíró a Magyar Gazdászövetség részére kidolgozott válszst, P. P. S. K. K. megye gazd. egyesület a szatmármegyei gazd. egy. a magyar szőlőgazdák orsz. egy. átiratára, s végül az Onge átiratát a galiciai, román, oroszországi felől történt bevándorlás tárgyában közgyűlés hozzászólás nélkül, pártolólóg tudomásul vette.
— A tapolcai vicellériéskola igazgatósága az 1905. év január 1-én kezdődő egyéves tanfolyamra pályázatot hirdet: Felvételi kellekek: 1. 16 éves életkor betöltéséig igazoló keresztlevél, vagy katonakönyv. 2. Irni és olvasni tudást igazoló iskolai bizonyítvány 3. Fedhetlen

előletről szóló közgyűlési bizonyítvány. 4. Ép. egészséges és munkára alkalmas testalkatról szóló orvosi bizonyítvány. 5. Szülő vagy kiskorunkról a gyám irásbeli nyilatkozata arról, hogy fiukat a tanfolyam tartama alatt az iskolából kivenni nem fogják.

— Hirdetmény. A cs. és kir. közös hadügyminiszterium nyilvános árjelítést hirdet a cs. és kir. közös hadsereg 1905. évi bórnemű ruházati és felszerelési cikkeiből a hazai kisiparnak fenntartott mennyiség szállítására. Szállítandó különféle lábbeli bakaacs és esztma, továbbá szűcs-, szijgyártó-, gombkötő-, kötéverő- és egyéb munka. Az ajánlatok legkésőbb f. évi október hó 31-ikéig kamaránknál nyújthatók be. Mírel az érdekelteknek oly megjegyzéssel értesítjük, hogy a részletes hirdetmény kamaránk hivatali helyiségében megtekinthető. Sopron, 1904. évi szeptember hó 5-ikén. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Szerkesztői üzenetek.

— P. J. Az ügyvédek fejeletti hatósága az ügyvéti kamara. Tudommal a kérdéses ügyvéd ellenfeletti eljárás folyamata téve nincs. — Fejlesztést magától is adhat be a kamarához, tehát On is.
— K. J. A tudószekek előmozdítója a por. Hogy miért seprük az utcát napnál? Azért, mivel a sajtó és a közönségszolgálati bizottságon kívül nem törik ki az ügyvel szembe.
— Olvasó. Szerkesztőségünk már egész hírlepről gárdát nevelt Nagykanizsán. Csak néhány nevet említnék: Salgó Sándor, Fehér Lipót, Dr. Kis Ernő, Dr. Per-ny József, Dr. Nagy Lajos, Gáspár Béla, Nagy Samu stb. A közérdek szempontjából mellékes, hogy melyik lapnál dolgoznak volt munkatársaink. A dolog lényege nem az, hogy az ír hol dolgozik, hanem, hogy mit ír és hogyan szolgálja a közönséget. Az egész hírleprő a társadalom minden részétől érintkeznek. Csak így módon ismerheti a közvéleményt és lehet ennek szócsove. A közvéleményt irányítani is kell. Ezt sokasban tévesztették szem előtt.

Szerkesztőség: Dr. Villányi Henrik, telofás szerkesztő. Kiadó: Ifj. Wajdits József.

VEGYES.

— Egy népszeker. „Mell féle sós-borzesz” Által a betegékeknek egy ép oly gyógybatása. mint ocsó szer nyujtják közvényes és csinos bantalmaknál, sebkezelés és árgantoknál. Egy üveg ára utantással együtt k. 190 Széküldés naponta utavételel Mell A gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító Által, Becs. I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyager-akéde-sekben határozatlan Mell-féle készítmény kérendő az 5 gyári jelvényével és aláírásával.

Nyilttér

Az o rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Vese, hughyólyag, hughyára és a kösvénybántalmak ellen, továbbá légrő és emésztőszervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által Lithion-forrás

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz. **Hugyhajtó hatása!**

Kellemea izül | Könyven emésztethető Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Hudán), Idény aprilis hó 15-től október hó 15-ig kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. POLGAR EMIL.

Egészeséges felvász. Jutányos lakások. Já vendéglő Villamos-vasúti összekötés az fővárossal.

Minden családnak

saját jól felgott érdekében csak a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

szabadna pótlékul használnia a mindennapi kávéitalhoz.

HIRDETÉSEK.

FONTOS GYOMORBAJOSOKNAK!

Étvágyhiányt, gyomor-fájdalmakat, émelygést, gyomorgyengeséget, emésztési zavart, felfúrást stb. megszünet azonnal a világhírű valódi

BRÁDY-féle MARIACELLI GYOMORCSEPPEK.

Sok ezer köszönő és elismerő nyilatkozat! Kis üveg használati utasítással 80 fillér, nagy üveg 140 korona.

Gyógyszerárakban kapható.

Főraktár: BRÁDY C. gyógyszerára a „Magyar Királyhöz” Bécs, honnan kívánatra legyzen küldetik az érdekes „Specialbeschrü.”

5 kor. beklüdsé után 6 kis üveg, 4.50 kor. beklüdsé mellett 3 nagy üveg lesz bórmentve kelte Képpjelet Magyarországi részére: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerára Budapest, Király-utca 12

Üvökodjok utaztatok! A valódi MARIACELLI gyomorcseppek felet védjegyek és aláírással kell, hogy elítvá legyenek.

Ötven mülapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven mülap nagyrésze gyönyörű

sok színnyomású kép

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hóra 2 kor. 40 fillér. — Szerkesztőség és kiadóhatala:

Budapest, VI. Andrassy-ut 27. szám alatt van.

Mohácsiak a legelső magyar állami bankjainak megalapítói és a bankok megalapításában is részt vettek.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

Nagykanizsa.

A Pesti Napló új karácsonyi ajándéka

A MAGYAR FESTŐMŰVÉSZET ALBUMA.

Páratlan dísz, külső kiállításhoz és belső tartalmában egyedül álló remekmű az, a melyet a „Pesti Napló” az 1904. év karácsonyára szíj megjelentetésül, előválaszt. Eddigi karácsonyi ajándékainak díszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló” új és minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló díszművel, melynek címe ez lesz:

A MAGYAR FESTŐMŰVÉSZET ALBUMA

A magyar festőművészet remekelő gyönyörű foglaltaja lesz ez a páratlanul álló díszmunka, amely a magyar festés remekelt fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kupczyk-tól és Rénydy-tól kezdve egész a jelenkorig, amikor **Bozócsy Mihály, Székely Bertalan, Lutz Károly, Isaszar Sándor, Madarász Viktor és Zichy Mihály** vezetésével hatalmas gárda szőlgyli a magyar festőművészetet. A magyar festőművészetet ilyen gála mű, amely a magyar festőművészetet olyan gazdag szögében mutatja be **ötven nagyszabású festményt** szemlélünk ki, amelyet mesteri kitűnésű

ötven mülapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven mülap nagyrésze gyönyörű

sok színnyomású kép

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hóra 2 kor. 40 fillér. — Szerkesztőség és kiadóhatala:

Budapest, VI. Andrassy-ut 27. szám alatt van.

4% -os

törlesztéses kölcsönt nyujtunk budapesti és külföldi előragu pénzintézetektől és földbirtok és ingatlan 1/4 értékeig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra. **Személyhiteit!** papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre gyorsan és diszkrétan. **Bank- és magánadósok konvertálás.**

Meller Lajos és Társai

bankbizomány

Budapest, VI., Dávid utca 15. (Törvényszékhez bejegyzett cég.) (Válász bélyeg)

PÉNZ

Hock János imakönyvei 1 forint 20 krtól 10 forintig.

T. CZ.

NAGYKANIZSA, 1904. szeptember hó.

Vagyok bátor legalkalmasabb

AJÁNDÉK TARGYAKKAL

Júsan felszerelt üzletemet szives figyelmébe ajánlani.

Raktáromon képes könyvek és ifjúsági iratok minden nem és kor számára ajándék és díszművek, pompás kötésű imakönyvek, emlékbönyvek, díszlövőpapírok, írószerek, tárcza- és fal-naptárak, társas-játékok, legújabb hangjegyek, nagy választékban találhatók. A hazai irodalom gyönyörű kivál a német irodalom keresett műveit is beszerzem, úgy, hogy minden tekintetben midot nyujtok beszes igényeinek kielégítésére.

Ez alkalommal szives figyelmébe ajánlom

HANGSZERKERESKEDÉSEMET

a hol különösen a tanuló ifjúság számára szolgálhatok hasznos és maradó becű ajándékokkal. Zenélő műveket és mechanikai hangszereket, melyek díszes ajándékokat képeznek, szintén raktárom tartok s esetleg részletfizetésre is szivesen átengedem. Továbbá legyen szabad több új betűfajból dúsan felszerelt

KÖNYVNYOMDANAT

becses figyelmébe ajánlani. Névjegyeket, esketési és bál meghívókat izléseesen és jutányos árákért készítek el. Üzletemet szives jónkaratába ajánlva vagyok

mely tisztelettel

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

könyv-, papír-, zenemű- és hangszerkereskedő.

Teljesen felszerelt mesterhegedű igen finom kivitelben, kitűnő hanggal, vonóval és zárható tokkal CSAK 10 FBT.

Ujdonság!

A hol zongora nincsen, s gyönyörű zenét hallgatni és táncolni szeretnek, ott nélkülözhetlen a

„MIGNON”

szalon zenélő mű, mely a leghosszabb operákat, tánczenét stb. hangjegyről játszik.

A tánczenét megszoklás nélkül szolgáltatja.

Árá 25 és 32 forint.

Vendéglősöknek nagyon fontos.

Pallas nagy Lexikona 16 kötetben fihörkötésben ára 96 frt., részletfizetésre is megkapható.

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej kakao és cukorból áll. Páratlan különlegesség.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használtban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vízben és pamut ruháknak mosására. A Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonat,

„Asszonydicséret“

védjeggyel, a ruha beosztására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkent.
2. Fáradságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebb is varrósolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, azért az alatt jegyzett czég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosószernél.

Kétközvetlenül válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után. Mindentütt kapható.

Schicht György, Aussig.

A legnagyobb gyár a maga nemében az európai szárazföldön.

Stubica Töplitz hévízfürdő

Uj fürdőigazgatóság. Uj berendezés. Fürdőidény: május 1-től október végéig.

A zagorai vonal Zabok állomásától 1/2 óra, Stubica Töplitz megálló állomástól 1/2 óra távolságban.

Ezen 53-b C. fokú hévíz fölülmulhatlan hatású, főleg csúzos izom s izületi fájdalmak, idült csonthártyalob, idegszabák, főleg Ischiás, izületi reu-gorok s idült Brightkór ellen.

Természetes iszapfürdője s modern berendezésű izsasztó helyiségei (Caldarium) nagyhatásúak női bántalmaknál így méhlob után visszamaradt izsadmányok felszívódására. Egyéb gyógyhatások Massage, villanyozás galván és faradikus árammal, villanyos Massage s. a. t.

A fürdő Zágoriának egyik legszebb tág völgyében fekszik kiterjedt szép árovas erdei sétányokkal.

Állandó gyógyzene. Lawa Tenais tekepálya.

Köcsik minden vonatkozó Zabok s Stubica Töplitz állomásokról. Több tagu családnak ajánlatos az érkezést előlég bejelenteni. Főltűnő olcsó árak, lakás, fürdő s étkezésnél kitűnő konyha, természetes borok.

Utbaigazítást ad a fürdőigazgatóság, s dr. Spanner I. fürdőorvos magyar nyelven. Prospektus ingyen s bérmentve.

Z. K. 1/2. 904.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindögyik doboz Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a logmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgröcs és gyomorfér, rögzött székrekedés, máj-bántalom, vér teltség, aranyér és a legkülönösebb női betegségek ellen, e joles háziasszonyok évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor

Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindögyik üveg MOLL A. védjegyet tünteti fel. „A. Moll“ feliratú ónozzattal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzselet szer közzvény, csusz és a megbűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszers — Egy üszötti eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legjobb módszer szerint készítik gyermek és hölgy szappan a hár okzerül ápolására gyermekek a felnöttek részére.

Ára darabonként — 40 fill. Öt darab — 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjeggyel van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs: Tauchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautónál mellett teljesítettek

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kamizsán Rosenfeld Adolf Fiai.

CHOCOLAT KOHLER

világhírű finom gyártmány

Egyedüli járásító nagyban Magyarországon:

BRAZAY KÁLMÁN

BUDAPEST VIII. József körút 37-39

Hirdetések Bécsi lapok, továbbá az összes hí- és hírlapok részére a legelőnyösebb feltételekkel RUDOLF MOSE, Americum-Expedition WIEN, I. Bz., Seilerstrasse 2

KÉRJÜNK CSAKIS

GLOBUS-

TISZTÍTÓ-KIVONATOT

mint ezen ábra

miután sok

ÉRTÉKTELEN

utáztatot kínálnak.

Fritz Schulz jun.

Aktiengesellschaft, Leipzig u. Eger.

Amerika.

Indulás Havreből minden szombat. Utazási jegyek a

Französische Linie

által. Jó és gyors utazás. Kitűnő ellátás, borral és liquerrel együtt. Amerikai vasutjegyek minden állomásra eredeti árt.

Közelebbi felvilágosítást ingyen és bérmentve ad a

Französische Linie

Bécs, IV., Weyringergasse 3.

Schalek Henrik

HIRDETÉSI IRODÁJA

Bécs, I., Wollzeile 11; földszint és I. emelet

Alapított 1873 80 Telephon 809

A cs. k. postatakarékpóztár Clearing-szám-lája 804. 316.

ajánlja magát hirdetés megbeszések gyors és olcsó elintézésére bel- és külföldi újságok részére.

Szaktanácsok, hirdetés tervezetek, Arzabások díjmentesen.

Legjobb nagy hirdetés-árjegyzék hirdetőknak ingyen és bérmentve

Saját gyűjteményes-hirdető

rovat a

„Neue Freie Presse“ és „Neues Wr. Tagblatt“

hírlapokban mindenemű hirdetés részére, mint: Adás-vételi közlések minden üzlet-ágnak, Tára, képviselői ügynöki, állat-kereső, ajánlati hirdetések stb

Szénásy

felevélpapírja

legjobb csontfelevélpapír.

KAPHATÓ:

Ifj. Wajdits József

papírhirdetésében.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERCULES“ folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garanciával.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

különösen magas nyomás és nagy munkaképesség előérésére.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogó morzsolók.

Teljesen felszerelt szűrőtelő készülékek.

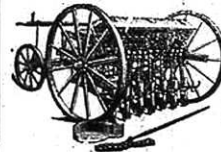
Szőlő és gyümölcs őrlők, aszaltó készülékek

gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó-gépek, legújabb szerkezetű szabad önműködő „SYPHONIA“ fa és szőlővessző permetezők, a szegecs és tornácsok valamint a vértelt kiirtására; szőlő ekék.

A legjobb VETŐGÉPEK

Mayfarth Ph. és Társa

„Agricola“ (tolóvetőkerék rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerékkel nékül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tönök ki a lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket: arató-gereblyék, szénaforgatók, szén- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cseplőgépek, járgányok, gabonarosták, traktorok, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jótállás mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és TARSÁ. gazdasági gépjárat, raszálbűk és ekegerjart

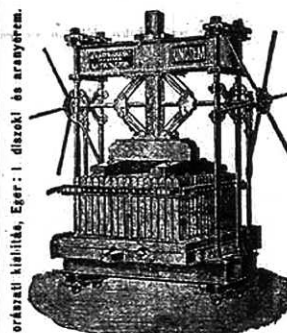
Bécs, II/I. Tabortramse 71. szám.

Kitűnőtelve több mint 500 arany, ezüst éremmel stb. az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képviselek és viszont elárulások kerestetnek.

1902 orsz. kiállítás Pozsony; 1-50 díj, aranyérem.

BORSAJTÓK

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díszit és aranyérem.

„Kincsem“, „Hegyalja“, „Könyök-szerkezetű“, „Mabile“ és „Acélros“ a hegyaljai borsajtó legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszerű, költös kosaru sajtók. nagyüzemi préselésre.

Főelőnye:

A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Őriási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzó és bogózó!

„Villám“ legjobb centrifugális bogózó és zúzó-gépek.

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcon.

T. c.

Örömmel van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy könyv- és papír kereskedésemet egy új üzletággal

Gyermek- és Ifjúsági Köcsönkönyvtárral

bővítettem ki. Általános óhajnak vélek ezzel eleget tenni, amikor egyelőre 400 kötettel, de azzal a szándékkal nyitom meg köcsönkönyvtáramat, hogy azt állandóan bőviteni fogom a MAGYAR GYERMEK- és IFJUSÁGI IRODALOM legjobb megjelenéseivel.

Nem az volt a célom, hogy mennél több könyvet halmozak össze, hanem, hogy csak kitűnő könyveket adjak az ifjúságnak, olyanokat, melyek az ő számára írótak, amelyekből szórakozik és tanul.

Köcsöndij egy hónapra 60 fillér.

Egy napra tehát mindössze 2 fillér esik. Számba sem vehető csekély összeg ez, s méltán remélhetem, hogy minden házbán, ahol ifju olvasók vannak, igénybe veszik könyvtáramat 20—25-ször cserélheti ki a könyvet az ifjúság havonként, mindannyiszor újabb örömet, újabb szórakozást szereve magának. — Nyárban, ha a forró nap elől menekül, téiben a meleg szobában, egyaránt a legkedvesebb, leghasznosabb, legnemesebb foglalkozás a fiúnak, leánynak a jó könyv olvasása. Aki csak teheti, minden szőlő szerezzze meg ezt az örömet gyermekeinek.

Magamat a t. szőlők jóindulatába ajánlvá maradtam

Nagykanizsa, 1902. július hó.

Kiváló tisztelettel

Ifj. Wajdits József.

Előfizetési ár:
 Egész évre . . . 10 kor. — áll.
 Fél évre . . . 5 kor. — áll.
 Negyedévre . . . 2 kor. 50 áll.
 Egyes szám 20 áll.

HIRDETÉSEK
 5 házasb. példányban 14, másodszor
 12, a minden további sorért 10 áll.

NYILTTÉR BEN
 péld. soronként 20 fillért vétel-
 nek fel.

ZALAI HŐZSLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére címzettben Nagykánizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kézirat vissza nem küldetik.

A nagykanizsai „Ipar-Testület,” a „nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” a „Kotori takarékpénztár részvénytársaság,” „nagykanizsai és galamboki önkéntes tüzoltó egyesület,” a „nagykanizsai kisdénevelő egyesület,” a „nagykanizsai tanítói járáskör,” a „nagykanizsai keresztény jótékony nőegylet,” „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” „szegények tapintézete,” a „katonai hadastyánegylet,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ TÁRSADALMI HETILAP.

A hatodik érzék.

Nemrég olvastuk, hogy egy budapesti kereskedő cég százéves jubileumát ülte. Ritkaság ez minálunk, ahol a kereskedelem elejét éli, hogy százéves fennállását lássuk valamely jórával, módos boltban. Ugy emlékszünk, hogy a jubiléum cég egynemű alapítványt is tett. A jótékonyág nem szokott hopton maradni az ilyen alkalommal. Biztosan tudjuk azonban, hogy a kereskedelmi szakoktatásnak, nagyobb szerű közgazdasági céloknak semmi sem jutott ez alkalommal. A jubileum részletei elmosdottak az emlékeztetőnkben és világosan, élesen csak arra a részletre emlékszünk, hogy a szakoktatásnak mi sem jutott a kereskedelemtől megkérve közepette. Ez a visszaemlékezésem korántsem rekrimináció a jubiléum céggel szemben, személytelen megjegyzés ez csupán. Általános baja a mi közgazdasági társadalmunknak. A hatodik érzék hiánya: a kellő jótékonyág, a komoly anyagi érdeklődés. Ez hiányzik a mi közgazdasági életünkben. És hiányzik talán a gyakorlati közgazdasági érzéken kívül az érdeklődés a közgazdaság elméleti kérdései iránt. Ha gazdag kereskedőink, vállalkozóink, mind ama tőkepénzesek, akiknek érinthetetlenek a közgazdasággal, figyelemmel kísérnék az európai eseményeket, amelyek a kereskedelemmel, a kereskedelmi szakoktatással kapcsolatosak, lehetetlen lett volna észre nem venniük, hogy a külföldön mi történik a kereskedelmi főiskolák fejlesztésének a területén. Köln, Aachen, Frankfurt, mindhárom német város kereskedelmi főiskoláit gazdag alapítványok teremtették meg és látják

el busán anyagi erővel. A kölni meg a frankfurti főiskolát két gazdag polgárnak az alapítványa helyezte bele a közgazdasági valóságba, hogy a német közgazdasági szakoktatásnak diszkrét és a kereskedelemnek, a gazdasági életnek hasznúra váljanak. Az aacheni főiskola mögött humanitárius alakra berendezett pénztintézet áll: az Aachener Verein zur Beförderung der Arbeitsamkeit. Ez az aacheni példa arról is szól, hogy milyen ódvések az ilyen pénztintézetek, amelyeknek nincs részvényes szervezete és hogy Magyarország kulturális meg közgazdasági intézményei sokszorosan megcsúsznak, amiért csupán csak részvényes alakra fektettük vidéki pénztintézeteket és nincsenek községi takarékpénztáraink, mint Európa legtöbb államában.

Egy szerény ösztöndíjon kívül, melyet a régi 1845-ben alapított takarékpénztárunk ad a helybeli felső keresk. iskolának, ezt egyetlen egy pénztintézet sem támogatja. — (Szerk.)

A közgazdasági philantropok azonban másutt is felbukkannak, nemcsak Németországban. Még csak nem is régien örökölte meg a nevét Bocconi, minálói gazdag polgár, aki hatalmas alapítványt tett, hogy Milánó, az amugy is gazdag és erős Milánó, a kereskedelem céljait szolgáló egyetemet rendezzen be. Az amerikai nábobok szédítő alapítványairól nem is szólva, ott van Franciaország példája, ahol a kereskedők és kereskedelmi vállalatok számos ösztöndíjat tölnek ki a kereskedelmi iskolák abiturienti részére. Méltóztassék végig nézni a magyar részvényes-vállalatok mérlegét, milyen kevés jut — a jótékony adományok

sorában — a kereskedelmi szakoktatásnak. Milyen kevés jut a kereskedelem munkásai, a magántisztviselők humanitárius intézményeinek!

A hatodik érzék, a közgazdaság szerveinek kellő anyagi támogatása nincsen meg a magyar közgazdasági életben. Igaz, hogy a gazdasági élet emberei felőlről sem kapnak sok buzdító példát. A kormány sem siet túlságosan a kereskedelmi főiskolák támogatására. A miniszteriumban mindenek bürokratikus az útja és a bürokratia utja tudvalevő, hogy lassúság dolgában tultes a vicinális vasutakon. A közoktatásügyi miniszteriumnak, igaz, hogy nehéz a helyzete. Mert sok mindone van pénz Magyarországon, de kulturális célokra nagyon is kevés van a közgazdasági művelődés céljaira különösen vékonyan csörgedezik az állami támogatás forrása. Ha mi volnánk a közoktatásügyi miniszter, akkor első dolgunk volna, hogy világosan lássunk ezekben a dolgokban. Miért, hogy Berzevics, ez az európai ember, félre nem teszi a bürokratia unalmas formáit és nem néz közelről a szemébe a kereskedelmi iskolai kérdések? Meg kellene látnia, hogy a kereskedelmi iskolák fele is elég volna, de ezek erős anyagi támogatásra szorulnak, hogy uttörővé lehessenek a magyar világkereskedelemben.

A kormányzó hatalom lassúsága ezekben a kérdésekben összefügg a magyar társadalom bántó közömbösségével. A magyar kereskedelem sem támogatja a kereskedelmi iskolákat. A gazdag magyar vállalatok, a magyar tőkepénzesek nem vesznek kellőképpen tudomást a magyar kereskedelmi főiskolák egzisztenciájáról és ez inté-

zetek megerősítésének a szükségéről. Hogy a kereskedővilágnak mekkora a közömbössége a közgazdaság kérdései iránt, mutatja a magyar közgazdasági irodalom csemege volt. Csak most érezhető valami kis mozgás. Nagyban és egészben azonban semmi érzék sincs a közgazdasági irodalom támogatására. Hogy mást ne említsünk, ott van a *Magyar kereskedők könyvtára*, amely dr. Schack Bélának, kereskedelmi iskolák királyi főigazgatójának a szerkesztésében bocsájta közre érdekesnél-érdekesebb füzeteket és még sem részestül a kereskedővilág részéről abban a támogatásban, amelyet magas színvonalúnál, hűzogat pótló, jeles füzeteknél fogva megérdemelné. Más országban ezrével fogynának az olyan munkák, mint a Magyar kereskedők könyvtárának a kötetei és minálunk az érdeklődés részben is sok kívánni valót hagy. A hatodik érzék hiányzik itt is; a magyar kereskedők, akik panaszokat hallatnak, hogy a foglalkozásukat nem becsülik meg eléggé, a művelődés eszközeivel, szerveivel szemben mintha lenézzel viseltetnének és elfelejtik, hogy a tisztesség kívül a képzettség az a tulajdonság, amely a polgárnak megbecsülést szerez. Ha a magyar társadalomban kifejlődik a hatodik érzék, a közgazdaság mindennemű szervének a kellő méltánylása. támogatása. ha a kormány is teljes szeretettel fordul a közgazdaság kulturális céljai felé: ez az ország megerősödését fogja jelenteni a szellemi-ekben, anyagiakban egyaránt. A magyar kereskedelmi szakoktatásnak, különösen pedig a kanizsai kereskedelmi iskolának nagy szüksége volna egy közgazdasági philantropra. Mikor

fog elkövetkezni az a Semsey Andor, aki nagyot lendít a nagykanizsai iskolán.

Kreutzer László

Utcagondozás.

Nem magas tervekkel izzad fejünk, midőn ismét utcáink gondozásáról írunk. Nem érdemes kutatni a város költészetében, mennyi pénz fordít utcatartozásra, klinkerözésre, kavicsözésre stb. Mi lesz ebből a sok téglából rövid idő múlva? Por és sár, olya anyag, melyet a szél és a lakó mindenüvé elhord, még a szymra-szronyeggel fedett lakoszlályokba is. A lakoszlályok porát sok száz szorgalmas kéz vagy az ablakon vagy az udvaron dobja ki a szabadba. Az utcán a seprők és utcakörök aztán ismét felverik, felkavarják, míg sikerül a szemet egy részét a szabadba kivinni.

Városunk porcsapásának egyik oka a város klinkerburkolata és a hiányos öntözés. Sokkal ellentétlőbb burkolatra volna szükségünk, ha azt akarók, hogy sikerrel megküzdjünk porral és sárral.

A klinkerburkolat alkalmazása az előtt nemzedék lelkiismeretét terheli.

Mikor a 70-es évek elején Kanizsa mandzsuri elhanyagoltságából kezdett kibontakozni, a város vezetőinek az a szerencsétlen ideája támadt, hogy a kőzetkutat klinkerrel burkolatja, a ház-tulajdonosoknak pedig szabályrendelést meggyatja a téglával való járdaburkolat. És ez miudazért történt, mivel a város tulajdonában téglázó kőműves volt, mely később oly keveset jövedelmezett, hogy egészen felhagyat vele mégis. Még máig is azt halljuk, hogy Hollandiában némely város is ki van klinkerözve, a hollandiai városok pedig tiszták. Igen, csakhogy a hollandi városokban, ott ahol klinkerburkolat van, a teher- és kocsi-forgalmat nem a közton bonyolítják le, hanem a viziták szolgálók forgalmi csatornákat.

A portkialmitást nagyon terhes eltűrni városunkban, különösen július és augusztus havában. Szerencsés az, aki lerázhata saruról a kanizsai port. Aki csak szeret

TÁRCA.

Hilda.

— A „Zalai Közlöny” eredeti tárcája.

„Jaj, nagyságos asszonyom, persze, ha ez a gyermekem nem volna.”

B. asszony ott áll a hölgy előtt, ki öt éves bizonyítványi daclára nem fogja öt házba fogadni. A piros orjúja 8 éves Hilda aggódó várakozásban-simul kényeret kereső anyja mellé. A másik nőnek „boldogsága” ujjongva rohan a szalonon keresztül, hisz az egész ház jölelte az övétől függ.

Egy vidám oly kevéssé érti meg a szegény és gazdag közötti különbséget, mint egy madárka, mely dalolva ringatózik az égon. Így Hilda még alig sőt, hogy a többi kicsinyeknek hasonlóan az élet sötét oldalán áll. Csak némelykor rémlik előtte, mintha az élet valóban nem oly vidám volna, amint azt a többi iskolás-gyermekek sajtólják, akik csokoládés ünnep-ségekkel, születésnap meghirőlő díszekednek és új ruhákkal adnak hírt! Ő, ezzel Hilda semmit sem törődött! Az ő kis szívének csak egy bálványa van: anyja. Ha ez mosolygott, valami úgy ujjongott a gyermek szívében, mi edesebb volt, mint a csokoládé; s ha anyja sóhajtott, úgy tetszett mindig Hilda előtt, mintha egyint járnának egy sűrű erdőben, ahol sohasem ragyogott a nap és sohasem fényltek a csillagok. És ez a sötét erdei óráz nagyon is sokszor környékezte a rózsás gyermeket.

„Hajrá, lovacskám” — kiabált Pali az első emeletről egy fél órával később, mialatt

a hazatérő Hildát hosszú, szőke hajfonatán ragadta. „Hajrá! gyere lovacskám!” S árkon-bokron keresztül rohan a vadászát. Hilda nem is gondol most az emeleti szobáskára, amelybe anyja most megy.

B. asszony bizton remélté, hogy most állást fog kapni. Bizonyítványai a lehető legjobbak. Azt hitte, mikor a férje meghalt, hogy egy jól ajánlott „támasz” könnyen megtalálja kényerét. Azt azonban nem tudta akkor, hogy mily nagy a jól ajánlott „támasz”-ok száma. Nemcsak a megértette ezt is. „Hisz látja, feljegyzem címét. Többet oleásban nem állhat be?” „Ilysz nagyságos asszonyom hallotta, . . . gyermekem . . .” De a feljegyzett címek daclára a levélhordó sohasem hozott felszólítást, hogy jelenjék meg; sőt jól ajánlott „támasz” kapni oleább pénzért.

B. asszony nem csüggedett. Csak, mivel hónap-hónap után mulik el, hallja Hilda gyakran e szót: „Hja, hogyha e gyermek nem volna . . .”

Az asszony nem rossz szándékból mondja: Bizonyára nem. Csak sohasem gondolkozik afölött, hogy ezeknek a szavaknak az értelme, fájdalmasan fog egykor a gyermek tudatába jutni. Mert végre is, egy anya sokat áldoz gyermeekért. Mentál keserveesebb a kényerét való küzdelem, talán annál bensőbb szeretettel szorítja szívéhez gyermekét.

Tanácslatlanul lép B. asszony az ablakhoz s letekint a nyüzsgő utcára. Ott rohannak el egymás mellett azok az emberhangok. Ugy tűnt fel előtte, mintha a jó Isten onnan az égről egy marék homokot hullatna a másik után a földre; az egy szikemecské az alkalmas foltra esett s kezdett világitani; a másik époly zajjalnul merült az éjszakába

és a sötétségbe. Ő és Hilda bizonyosan a sötét oldalon hulltak alá. Még nem volt szükségben; de már közeledett a szükség; vajjon nemcsak a nem ragadja-e magához kiterjesztett karokkal a két embert: az anyát és a gyermeket?

A hölgyek, óh a hölgyek! Mennyire nehezelt rájuk, kik gondolkozni nem tudnak. Hát nem éppen a gyermek miatt kellene az anyának foglalkozást adni? Ezek a vagyonosok, kik magukat annyira éppőlők kik magukat mások által kiszolgál-tatják, kiknek gyermekeit minden körül-veszi, ami őket talán később az élet küzde-lemé alkalmatlanná teszi, nem gondolko-dnak semmit. Sehogyszem tudják meg-érteni az oly nőket, kiknek a férjök sem jó szobát, sem cselédek, sem forduló-való költséget nem adhat? Nem, nem! Nincs szivők! Hát talán jobb sorsa van a nevelőnőknek, ki a szobácskát vele meg-ostja? Mit használnak fényes okmányai? Ki gondol arra a husz esztendőre, mely alatt idegen gyermekek szívébe a szeretetet igyekvett plántálni? Nem gondolatsejgény-ség ez: „Kisasszony! fiatalabb erőt keresek!” Nem sejtje-e a hölgyek közül egy sem, hogy ez a szó milyen csapás az alig 40 évesre?

A lakótárs éppen most tér haza. Csak egy sóhaj. Ez az egész társalgás. Mindkettő tudja, mit jelent e sóhaj: ismét egy nap, amelyen hiába mutatkoztak be. Mindkettő testileg fáradt a sok és nagy utól, s csak eszedesen tekintenek le az utcára.

Harsógó zajjal robnak most haza kocsis és Hilda. Egy ugrással nyakán terem a kis leány abjájának. Egy tekintet elegendő: a gyermek hangos vidámsága elnémul. A mosolygó nepuagaras kis terem-

tés meg van változva. Így megy ez most majdnem napoként. Valami megmagyaráz-hatatlannak sejtelle magát összeszorul a szivocse. Véknessnek érzi magát anélkül, hogy tudná, miért? „Igen, ha gyermekem nem volna!” Százszor is közönyösen hallgatta ezt a szót a kis Hilda, anélkül, hogy a legesekélyebb benyomást tette volna rá. S most, majdnem a leg-gyermekibb vidámság másorában, oly örvény nyilik meg előtte, melynek mélyébe ő sohasem tekintett. Mint a villám, úgy jött a megértés. Szegény kis Hilda!

B. asszony fel-alá járkal s készíti az estebédét. Feld k. a., a nevelőnk, egy ma még nem olvasott hirdetésíjtságot tanul-mányoz. Hilda kezében tartja ugyan bábuját, de lelke túlván van. Hogyha a gondolatok-kerük volna látható világszöglet vagy sötétséget teremtnei valamely térben, úgy éjszakának kellene most lennie B. asszony szobácskájában.

„Igen, ha én nem volnék itt.” — ma gondolja a gyermek legelőször. Mindenféle fantasztikus tervek hálózzák körül kis elméjét. Nem mehetnék talán Afrikába, vagy Amerikába? Futni, mindig tovább futni! De nem; akkor anyácskát nem látnám többé! Az nekem nagyon fájna. Édes Istenem! mond meg, hogyan legyek? Hiszen nem szabad maradnom. Édes Istenem, te bizonyára segíthetsz rajtam. Minden este könyörgök hozzád: tégy jámborrá, hogy a menyországba juszak! Tadd meg kérlek, édes Istenem! És azután, nagyon, nagyon szép lenne. Mert amennyire tudom, egészen senki a menyországba jutunk; valamint én belőlem

atyám mellő temetnek. És azután szép rózsák nőnek ki házomon, csupa kicsi, piros bimbócskák; s anyácskám meg-látogatna engem s a rózsácskák meg-mölnözne. S a jó állás is megkapja, mert hiszen csak én vagyok utjában. De kérlek, édes Istenem, ne hagyj tulipánokat a síromon nőni! A rózsák sokkal szebbek s oly szépen illatoznak.”

Az anyja a vacsorára hívja. A kicsike telve van terveivel, minden étvágya. Szeretné a dolgot vele, vagy a kisasszony-nal megbeszélnei, de nem mer. Talán jobb is lesz az anyját megkérni. Hiszen még nem is tudja, hogy miképpen kezdje, hogy elkérjöljön; gondolkozni akar erőll, mindig, mindig.

Szegény kis Hilda!

Nem! a szoba nem sötétült el. Közö-nyösen sőt az esti pir a házomra. Ma tűnt fel a gyermek lelke előtt legelőször a kép, hogy neki tulajdonképpen el kell tennie; ma esett kebelébe a szikra. Elalszik-e vagy kigyul-e? A gondolatot gondolat fogja-e követni, míg valami víz vagy valamely ablak csábitgat?

Szegény kis Hilda!

Lent az udvarban hivatog a játsszótlárs: Jer, negyeseb játszunk most! Frigyes és Margit itt vannak.

A gyermek hallgatgók, felugrik. Kicsi karjával úgy csipaszokdik anyjába, mintha sohasem akarná elereszteni. Nevetje tolja el magától az asszony a gyengéd leánykát. Pillanatokig nem érez mást, mint anyasága örömeit. A kis leány pedig csak azt érzi, mennyire szeretne maradni; hogy nagyon messze is van az ég e napuagaras helyesekétől, s hogy mily szomorú dolog az, hogy mennie kell.

A 48-ik gyalogeredő II-ik zászlóalja f. hó 15-én érkezett vissza Sopronból, hol ezred összpontosításra volt.

Lovasság is tartott vidékünkön gyakorlatot. A csáktornyai, varasdi és székes-fehérvári uhlanus csapatok Murakeresztúr és Koltászeg vidékén várják támadását a Kesthelyen állomásozó 8-ik konvós huszár ezred II-ik osztályának, mely két napig volt Kiskanizsán elszállásolva.

A kisebb méretű katonai gyakorlatok befejezése után a három évig kiszolgált katonák f. hó 17-én tartósan szabadságot kaptak.

Bizottsági ülés. A közegészségügyi bizottság a trachoma-osztály felállítására ügyben f. hó 17-én ülést tartott Dr. Szekeres József elnöklété alatt.

Vasúti nem közhatalnok. A nagykanizsai kir. törvényszék szeptember hó 15-én tartott folytatásos tárgyalásán az összes vád alá helyezteté keszthelyi m. v. alkalmazottakat azon indoklással hogy a „vasutas uom közhatalnok”, felmentette. A felmentő ítélet mindenki ben megelégedést keltett.

Zár alá helyezés. Mihály községben a járványos száj- és körömfájás felépése miatt a zár elrendeltetett.

Szilágyi és Diskánt miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajóira, valamint legújabb „Villám” centrifugális-bogyózó és zúzó-gépeire felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendő különösen a cég által feltalált és készített „Kincsem” és „Hegyalja” borsajók, nemkülönben a nagy preseléshez készített „kettős kosaru” szitók, amelyeknél a régi világ fából készített prése genitálisan egyesítve van a modern technika vívmányával. A szitó felső része acél, alsó része faszekerezet. Ezenkívül a must sehol sem érinthetik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színt, ízt, zamaját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell öszvevágnálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egrői és a pozonyi II. mezőgazdasági országos kiállításokon a cég borsajói első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívántra minden érdeklődőnek megküldi.

karmacsai leány volt. A büntetett f. évi július hó első felében a Karmacsai határo: szőlőhegyen követkét el a minden emberi érzést felelő büntetők. A fenn megnevezett két elsőrendű vádlottat négy-ügy évi, a többieket egyenkint három évi fegyházra ítélte a törvéyszék. A védők enybitésért feleltek.

KÖZGAZDASÁG.

Gabnapiac szeptember 17.

A több napon át tartott árcsökkenés ma megszűnt, a hangulat megszilárdult, a vételkép megélénkült, minek következtében áruárak magasabb áron voltak köthetők.

A mai jegyzék 50 kg.-ként:

Buza	10 60—10 70	kor.
Rozs	7 30—7 50	„
Arpa	7 60—8 30	„
Zab	6 85—6 95	„
Ó tengeri	7 40—7 50	„

A tárházak készlet-kimutatása mm-ban.

Mai készlet: Buza 12798. Rozs 2815. Arpa 22965. Zab 5678. Tengeri 5975. Ósaj magvak 4480. Hűvelyes 2020. Különb. féle 3119.

Heti beraktározás: Buza 1150. Rozs 277. Arpa 4820. Hűvelyes 706

Heti kiraktározás: Buza 202. Rozs 198. Arpa 1767. Zab 98. Tengeri 98. Ósaj magvak 424. Különb. féle 100.

A mezőszűret. Az idei év nem ad bő mézszűretet, mert a nagy szárazságban a méhek nem takarítottak eleget; rétek, mezősók le voltak szűve, sőt sok helyen még a lombjait is. Sok méhesben már ma szimozélt ototik a kis munkások, hogy kieleltelhessek őket. Természetlen! Ily csak a méz veszett el, de a mézgyöjtöket kell megmenteni.

Perlaki takarékpénztár rt. cég alatt új pénzintézet van alakulva a zalamegyei Perlak községben, 80,000 kor. alaptőkével (400 drb. 200 k.-s részvény). Az új takarékpénztár alapítói ifj. Neumann Miksa, Mózes Bernát és Zakál Henrik (Csáktornya), Tamás János dr. Ügyvéd, Szabó Zsigmond dr., Zakál Lajos dr., Ebenspanger Miksa, Zala József, Hirschsohn F. Viktor, Sostarics Pál (Perlak) és Haris Károly (Muracsány). Az alaptőke felét, 40,000 k.-t, már befizették és a második fele 1905. január 5-ig fizetendő be. Az alakuló közgyűlést október 2-án tartják meg.

Rendezett tanácsos városok jegyzői közgyűlési pótdöntéssége igényt nem tarthatnak:

A m. kir. közigazgatási bíróság 1903. évi 1334. sz. határozata. A közigazgatási bíróság D. Béla M. városi főjegyző és P. Gyula városi aljegyző m—i lakosoknak terhükre előírt s tőlük beszédett közgyűlési pótdókt leírása és visszatérítése tárgyában M. vármegye közigazgatási bizottsága által 1902. évi dec. hó 12-én 3397. sz. alatt hozott határozat elleni panaszát az 1896. évi XXVII. t.-c. 34. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg ítelt: A m. kir. közigazgatási bíróság a panaszt elutasítja.

„Keresztény” gőzmalom rt. Nagykikindán. A nagyikindai szerb és német gazdák között mozgalom indult meg egy részvénytársasági alapon álló „keresztény” gőzmalom létesítése érdekében olyképp, hogy a gőzmalom részvényese csakis keresztény ember lehessen. Mivel a kereskedelmi törvény ilyen részvényjogi megkülönböztetéseket nem ismer, sőt valószínű, hogy az illetékes cégbíróság az ilyen — különben is jogrendünkbe ütköző — alapszabályokat jóváhagyja.

ANYAKÖNYVI HIREK.

— 1904. szept. 10-től—16-ig. —

Halálhírek:

- T. perics Mária, varrónő, 23 éves.
- Özv. Kondor Józsefné, Krausz Róza, magánzó, 63 éves.
- Tomplak József, havvéd, 84 éves.
- Tölke István, főnök, 24 éves.
- Hegedűs Etelka, 7 hónapos.
- Percics Mária napzamos, 48 éves.
- Nóvák Róbert, lakatossegéd, 25 éves.
- Antalica Ferenc, óraszedő, 25 éves.
- Hoffer László, 12 napos.

Lovrencics Tamásné, Pusztai Katalin, cseléd neje, 52 éves.

Házasságot kötöttek:

Horváth József, gőzalmi munkás — Kiss Máriaival.

Szerkesztői üzenetek.

— R. S. Leánynevelő Intézet bennlakással van. Sopronban. Rettenben leányokhoz van, ahol főzni is tanulnak.

— L. M. Tekintettel a nemcsé, a lelencház egyét minden nőlen embernek ügyelmébe ajánljuk.

— F. L. A költészetet mostanában tárgyalja a pénzügyi bizottság. A közgyűlés a költészetet jóváhagyja. Felhasználások, ha jól emlékszünk, ügyelme már ott nem vettek, még ha indokoltak és méltányosok is. — Horvátr lenne a pénzügyi bizottság tekintélye, ha a költészetet minden képtelű változtatásra is.

— Dr. E. A trachoma-kórha nem járul hozzá a trachoma terjedéséhez. Trachomás beteg ellenben a Muraközéből jöhet be a piacra, ahol senki feljók se néz. Inkább azt kellene megakadályozni, hogy a fertőzőbetegségben szenvedőket parasztokhoz ne hozzák a városba. Elmebeteg megfigyelésére még mostanában sincs megfigyelő osztályunk. A püfölgelyet elg gyaró.

— L. E. Negyedik gyógyszerért legalább is 8 évig nem fog engedélyezni a miniszter. Nem várható, hogy a közegészségügyi bizottság javasolja.

— K. K. A borba vizet sem szabad keverni! Ez is borhamisítás!

— Trakus. Ha valaki több szivart vesz ki a skatulyából, mint amennyit megfizet, az ép egy követ el a lopás vétségét, mintha valaki egy lakás előszobájából egy dltónyt emel el.

— G. R. Larocheoucaud mondta: Mindig elég erősek vagyunk, hogy másoknak bajait elvéljehessük.

Szerkesztőség:

Dr. Villányi Henrik, felelős szerkesztő. Kiadó: Ifj. Wejducs József.

Blous-selyem

60 kr.-tól 11 főt 85 kr.-ig méterenkint, legolcsóbb újdonságok.

— Bőrmertve és már elámulva a háború szálltva. — Nagy mintagyűjtemény aazonal. Heeneberg selyemgyár, Zürich.

VEGYES.

Sok évi megfigyelés. Emésztési gyengeségekkel és étvágyhiánnyal általában minden gyomorbeteg, a valódi Mell-féle seidlitz-perek bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomorerosítők és vértisztítók. Egy doboz ára 2 kor. Széküldés naponta utánvételei Mell A. gyógyszeres, ca. 6 kr. ad. szállás által, Bécs, I. Tecklauben 9. A vidéki gyógyszerkereskedők határozottan Mell A. készítményre kéréndő az ó gyári jeltényéről és aláírásáról.

Nyílttér

Az e rovat alatt közöltéktér nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Vese, húgyhólyag, húgydara és a közvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás

SALVATOR

sikerral rendelre lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű — Könnyen emészthető

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerkereskedésekben.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

HIRDETÉSEK.

Schalek Henrik

HIRDETÉSI IRODÁJA

Bécs, I. Wollzeile 11. földszint és I. emelet. Alapítva: 1873. ☎ Telefon 809.

A cs k. postakörnyezetű Clearing-szám: 804. 316.

Ajánlja magát hirdetésfelvételre és hirdetés megküldésére bel- és külföldi újságok részére.

Szaktanácsok, hirdetésfelvétel, árszámok díjmentesen.

Legjobb nagy hirdetőgyűjtemény hirdetések ingyen és bérmentve.

Saját gyűjteményes-hirdet

rovat a „Noue Freie Presse” és „Nouve W. Tagblatt” hirdetőkönyvben mindenütt hirdetés részére, mint: Adás-vétel, közlések minden üzletágak, Tára, képviselői, ügyvéti, állás-keresés, ajánlati hirdetések stb.

A legjobb legfapalóbb reggeli

Könnyen megemészthető erősítő

Kakao, oldódó, egy-kettőre készen van.

SUCHARD

Csokoládé

főzésre és nyersen való evésre egyaránt a legjobb

Tiszta Kakao és cukor

Grand Prix Páris 1900.

GLOBUS

Tisztító-kivonat

jobban tisztít, mint bármely más fém tisztító-szer.

60 kr.-tól 11 főt 85 kr.-ig méterenkint, legolcsóbb újdonságok.

— Bőrmertve és már elámulva a háború szálltva. — Nagy mintagyűjtemény aazonal. Heeneberg selyemgyár, Zürich.

SZINHÁZ.

Kedden Margó Zelma vendégfellépései a „Chansouette” operette került színpadra. Igazán meglepő volt az a részvétele, ami Margó összes vendégfellépései kisérté a közönség részéről. Pedig busávoa rászolgált a közönség pártfogására. Ezeket, táncát, valamint játékát is csupa sebk és elegancia jellemzi. Vinette (Vivanti impresszárió leánya) szerepében igazi képet nyújtotta a nagyvilági chansouette énekesnőnek. Játékát sűrű tapsai jutalmazták. A többi szereplők is igyekeztek tőlük telhetőleg hozzájárulni a játék tekintetében, ami legjobban Magyarinak sikerült. Nagyon ügyes alakítást nyújtott (Mazuehetti Antónia) szerepében. Megemlíthjük még Komáromy (Terezina neje), továbbá Nagy Dezsőt (Vivanti impresszárió).

„Hamlet” Szedán este Makó Aydaának volt jutalomjátéka. Hamletet adták félig telt ház előtt. Bizony ezen előadás minden volt Makónak, csak nem jutalomjátéka, hecsak azt a három gyönyörű csokrot nem számítjuk, amit színpad lépések kapott. — Jobb szerepet már nem választhatott magának, mint mikor Shakespeare ezen örökség (regédiájában lépett fel. Igazán kitűnő alakítást nyújtott Hamlet szerepében, úgy hogy nyit színen többször kitapsolták. Szerepének gazdag szepégét kibaszálta átérzte, habár a félig üres ház nagyon nyomasztólag hatott játékára. A többi szereplők meglehetősen laányban játszottak, általában volt valami ügylészük levekőben, a mi a teljes öszjátékot meggátolta. — Magyar (Polonius kamarás) szerepében elég jó volt, valamint Hevesy Marika (Ophélie).

„Az erény utjai.” A kedvezőtlen időjárás egymásután csindija Kövessynek az üres házakat. Csütörtökön „Az erény utjai”-t adták teljesen üres ház előtt. Az egész nap szitáló eső megakadályozta a közönséget a színházba menésben. Pedig úgy a darab, valamint a szereplők elég jó öszjátéka megérdemelte volna a telt házat.

TÖRVÉNYSZÉK.

A karmacsai büntetett. Nagyobb-szabású bünpörben ítélkezett f. hó 12-én a nagykanizsai kir. törvényszék. Mikos Géza táblai bíró elnöklété alatt. Világos Sándor, Sebők János s még öt karmacsai legény ültek a vádlottak padján B. T. K. 232. §-ba ütköző orszák elkövetése miatt. A panaszos Rezek Rozália 15 éves

Kereskedők, Kereskedő segítők, Kis-kereskedők,

kik ügyes-bajos dolgaikban, u. m.: adó, tözede, italmérés, hadmentesség, vitaldijak, illetékek, díjszabásokban tanács nélkül saját tájékozottságukra vannak utalva, saját érdekében rendeljék meg a Magyar Kereskedők Zsebnaptárát 1905. évre. Ara 2 korona (bélgyeiben is beklüldhető.) Tartalmazza az alkalmazottakra vonatkozó törvényeket és értelmes magyarázatokkal felszerolja a kereskedőket érdeklő összes törvényeket és hasznos tudnivalókat. — Cím: Nagy Sándor nyomdai igazgató Pécs.

Stubica Töplitz hévzfürdő

Uj fürdőigazgatóság. Uj berendezés.

Fürdőidény: május 1-től október végéig.

A zagorai vonal Zabok állomásától 1/2 óra, Stubica Töplitz megálló állomástól 1/2 óra távolságban.

Ezen 53-b C. foku hévzfürdő mulhatlan hatású, főleg csúzos izom-születi fájdalmak, idült csontháztalob, idegzsákák, főleg Ischia, izületi zsu-gorok s idült Brightkór ellen.

Természetes iszapfűrdője s modern berendezésű izzasztó helyiségei (Galdarion) nagyhátúak, női bántalmaknál így méhlob után visszamaradt izsadmányok felszívására. Egyéb gyógyhatóság Massage, villanyozás galván és faradica. Árammal, villanyos Massage s. t.

A fürdő Zagorának egyik legszebb tág völgyében fekszik kiterjedt szép árnys erdei sétányokkal.

Allandó gyógyzene. Lawn Tennis tekepálya.

Kocik minden vonatkoz Zabok s Stubica Töplitz állomásoknál. Több tagu családának ajánlatos az érkezést előleg bejelenteni. Főltűnő olcsó árak, lakás, fürdő s étkezőnél kitűnő konyha, természetesen borok.

Übárgaztatást ad a fürdőigazgatóság, a dr. Spanner I. fürdőorvos magyar nyelven. Prospektus ingyen s bérmentve.

Schicht-szappan

"szarvas"

vagy

"kulcs"

Jegygyel

legjobb, legkládásabb s ennőfogyva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Amerika.

Indulás Havreből minden szombaton. Utazási jegyek a **Französische Linie** által. Jó és gyors utazás. Kétféle ellátás, borral és liquerrel együtt. Amerikai vasutjegyek minden állomásra eredeti árért. Közlebbeli felvilágosítást ingyen és bérmentve ad a **Französische Linie** Bécs, IV. Weyringergasse 8.

5977/ik. 904.

Árverési hirdetés.

A nagykanizsai kir. tsvék, mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy Busa István kocsis eszteregnyei lakos végrehajtónak, Mikó György nagykanizsai lakos végrehajtást szevedett elleni 3 kor. kamat, 15 kor. per, 8 kor. végrehajtás kérelmi, 12 kor. 10 fill. árverés kérelmi és a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. tsvék területéhez tartozó s a 8197. sz. tjkben 4224/b. hres. alatt felvett hás és udvar 600 kor. és u. a. tjkben 4223/9. hres. alatt felvett Magyar-utcai szántóföld 29 kor. becseréltében

1904. évi október 31. napján d. e. 11 órakor

oren tkvi hatóságnál Oroszváry Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megartandó nyilvános árverésen eladattai fog.

Kiküldési ár a fentebb kitett becásr. Árverezni kívánók tartoznak a becásr. 10% át kézpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezébe letenni. Nagykanizsán, a kir. tsvék mint telek-könyvi hatóságnál, 1904. évi augusztus hó 18. napján.

Olcso cseh ágytollak!

5 kiló uj teps 9 kor. 60 fill., jobb minőségű 12 kor., fehér pelyh puha teps 18 kor., 24 kor., hóhéber pelyh puha teps 30 kor., 36 kor. Széküldés bérmentve utánvét. Kicsérelés és visszavétel portó megtérítés ellenében, megengedve.

Benedikt Sachsel, Lobes 278. Post Pilsen, Böhmen.

Szénásy

SZÁZSZORSZÉP

levélpapírja a legjobb csontlevélpapír. KAPHATÓ: Ifj. Wajdits József papírtézeshedezésében.

Z. K. %, 904.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírást tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmarkább gyomor- és al-tisztítószer, gyomorgörccs és gyomorfűrés, rögzött székrekedés, májbántalom, var-taladás, aranyér és a legköltömbözbb női betegségek ellen, a jelen háziáruerk évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy leposcselt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FELE SÖS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel „A. Moll” felirattal önozzalt van zárva. A Moll-féle sös-borszesz nevezetesen mint fűzálomesszillapító beábrázolást azor köszvény, caux és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népasor. — Egy leposcselt üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL Gyermek szappanja.

Legújabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és bölgy szappan a bér okszorú ápolására gyermekok s felnőttek részére. Ára darabanként — 40 fill. Öt darab — 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszerkaldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett, tolsítottnek A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán Resenfeld Adolf Fial.

Gyomor betegeknek!

Mindazoknak, kik a gyomor megbűtése, vagy tulerhelése, rossz, neheren emészthető, nagyon meleg, vagy hideg ételk élvezete által, vagy rendetlen életmód következtében gyomorbetegséget, mint

Gyomorhurut, gyomorgörccs, Gyomorfájdalom, nehéz emésztés, vagy nyálkásodást kaptak, ajánlunk egy kiűnő háziáruerk, melynek kiűnő hatása már évek óta ki van próbálva. Ez a

Hubert Ullrich' féle növénybor.

Ezen növénybor kiűnő, gyógyhatásának talált fűveköl, jó borral van készítve és erősíti, életre kelti az embor emésztő szervezetét. — A növénybor megakadályozza az emésztési zavarakat és előmozdítja az egészséges vér újjákepződését.

A növénybor idejekorán használva, gyomorbetegségek még a csírájukban elfojtának. Symptomok mint: Fűfűs, felbűfűs, gyomorégés, fellavodás, rosszullet hiányással, melyek chronikus (űnő) gyomorbetegségeknel oly gyakran előfordulnak elmulnak nehányorszi ivás után.

Székrekedés és ennek kellemetlen következményei, mint szorulás, kólka, szív-dobogás, álmatlanság, valamint vértelülés a májban, epében és a nagy Zsigler-űrben (Arany-űr bántalmak) a növénybor által gyorsan megsűntetnek. A növénybor megsűnteti az emésztelenséget és könnyű székelés által elavoltatnak a gyomorból és belekből alkalmatlan részek.

Sovány, halovány kinézés vérszegénység, elerőtlenedés, legtöbbször a rossz emésztés következményei, hiányos vérképződés és a máj beteges állapota. Étvágyhiány, ideges bűgyadtság és rossz kedélyhangulat, továbbá fűfűsok, álmatlan éjjelk következtében ily egyének lassan egészen elpusztulnak. Növénybor az egybűngű életűeknek új lűkétést ad. Növénybor fokozza az étvágyat, az emésztést és táplálkozást előmozdítja, elősegíti az anyagcserét, gyorsítja a vérképződést, megnyugtítja a felült idegeket és életkedvet szerez. Számtalan elismerés és hálaanyagítás igazolja ezt.

Növénybor kapható 3 és 4 koronáért a Nagykanizsai, Újvári, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vidi, Tapsonyi, Bűbűnyei, Nagy-Bajzoni, Felső-Segesi Csurgói, Berzencei, Gólai, Légrádi, Alsó-Domború, Kotosi, Mura-Cányi, Rákai, Podtureni, Szeleniczi, Alsó-Lendvai, Pákai, Bakai, Novai, Bakai, Pöltskei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy Radai, Kéthelyi, Marczlii, Kaposvári, Nagy-Atádi, Tarányi, Virjei, St.-Georgeni, Káhnovaci, Novigrádi, Kaproncai, Petikai, Csáktornyai, Varszudi stb. gyógytárakban és fűszerüzletekben, és az osztrák magyar monarchia legtöbb gyógytárakban.

A kanizsai gyógytárak 3 és több üveg növénybor rendelésnél eredeti árak mellett küldik szét mindentavé a monarchiában.

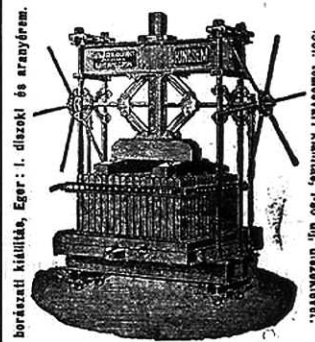
Utánzásoktól óvatik.

Kérjenek csakis

Hubert Ullrich' féle növénybor.

190 2 orsz. gazd. kiállítás. Pozsony; 1-5 díj, aranyérem.

BORSAJTÓK

1902. borászati kiállítás, Eger: 1. díjazott és aranyérem. Árjegyzék ingyen.

„Kincsem”, „Hegyalja”, „Könyök-szerkezetű”, „Mabille” és „Acélorsós”, a hegyaljai bormelők legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszerű, kétfős kosárral sajtók. nagyteremtő préselőse.

Főelőnye: A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelése! Őriási erő kifejtés! A törkölly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető! Szőlőzúzó és bogyzók! „Villám” legújabb centrifugális bogyzók és zúzógépek.

Szilági és Diskant gépgyára Miskolcon.

CHOCOLAT KOHLER

világhírű finom gyártmány
Egyedüli elárúsító Magyarországon:
BRÁZAY KÁLMÁN
BUDAPEST VIII. József körút 57-39

Hirdetések

Bécsi lapok, továbbá az összes hírlap és lapok részére a legolcsóbban eladottakból
RUDOLF MOSSE,
Ammono-Expeditio
WIEN,
I. Bez., Seilerstraße 2

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERCULES” folytonosan ható kétfős emeltyű szerkezetű és nyomóerő szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garantálva.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

különböen magas nyomás és nagy munkaképesség előérére.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogzó morzsolók. Teljesen felszerelt szűretelő készülékek. Szőlő és gyümölcs őrők, aszalt készülékek

gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és há mozó-gépek, legújabb szerkezetű szabad önműködő „SYPHONIA” fa és szőlővessző permeterzők, a szegcs és tormács valamint a vértelű kiirtására; szőlő ekék.

A legjobb VETŐGÉPEK
Mayfarth Ph. és Tarsa
„Agricola” (tolóvetőkerék rendszer) vetőgépei.

Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerék nélkül, dombon vagy síkon, a legkönnyebb járás, legugazabb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legugazabb munka, idő- és pénzmegetakarítást teszik lehetővé.

Különbölegességeket: széna és arató gereblyék, az-naforgatók, széna- és szalmaprék kész használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonaszortók, traktorok, ekék, hengerek, boronkák és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jóállítás mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és TARSÁ, gazdasági gépgyárak, vasöntők és ekegyárak Bécs, II/I. Taborstrasse 71. szám.
Kitűntetve több mint 500 arany, ezüst éremmel stb., az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

Méhészgazdák figyelmébe!

Az ősi mézszedés beköszöntött évadja alkalmából értesítjük az i. t. méhészgazdákat, hogy a termék

MÉZET

bármily nagy mennyiségben legjobban értékesíthetik

ROTHSCHILD SAMU
méz nagykereskedőnél
Nagykanizsán, (Magyar utca 19. szám.)

Néhai Talabér Kálmán Sárszegi birtokán, nemes fajta gyümölcs, alma és körte, folyó hó 18-án a legtöbbet ígérnek a helyszínen egyes fák szerint is eladtak.

Jerffy Adolf zárgendnek.

Szerdán Károlyi-pár jutalomjátékúal a „Zsába” került szíre. Károlyi-pár iránti szeretet a közönség üntetően kimutatta azon szép fogadtatással, melylyel őket a szíre lépések alkalmával fogadta. Hevesy Mariska ezuttal ugyeson jászott. Makó Áydáról nem mondhatunk újat, ő a társulat leglelküsemertesebb színésze. Magyarai Állandón derülttségben tartotta a közönséget. Almásy nem volt hangolva.

Csütörtökön II-ik Rákócy Ferenc fogása a került szíre jó ősszjátékban. Makó Ayda, Nagy Dozso, Almásy Endre és Dery Béia értek el nagy hatást.

Péuteken a Göröggrabszolja került szíre félhétárrakkal a régi szereposztással.

TÖRVÉNYÉK.

— Vasuti sztrájk. Múlt számunkban megemlékeztünk Rádóthy Odón és társai kezshelyi magyar állam vasuti hivatalnokok bűnpöréről, mely ellenük a szolgálatnak állítólagos megtagadása miatt folyt. A nagykanizsai törvényték a vádoltakat felemeltette, de nem azon alapon, mint tévesen írva volt, hogy a vasutas nem közhivatalnok, hanem, mert nem látta be igazolva a kötelező mulasztást.

— Furfangos váltóhamisítás. A legnagyobb olvígyázzattal tett meg mindent Pevéc Májás csáktoronyi lakos egy 200 koronás váltó elkészítéséhez. De először nem kezeseket keresett, mint más ember, hanem közégi bizonyítványt hamisított arról, hogy Horváth Antal és Pevéc Mihály közégi lakosok együttesen írták alá a 6 váltót, s hogy teherlő mentes birtokuk van. A közégi belyező nyomozásának megszerzése után a kitöltőt váltóra a nevetek egy hat esztendőskor iskolás leányával íratta. A törvényték ítélete, amely nem méltányolva minden oldalról kifejtett óvatosságát, magánokirat-hamisítás vétségé miatt hét hónap börtönre s a felvett tőkének kamatos megfizetésére ítélte, a közokirat-hamisítás vádjá alól pedig tekintve, hogy azzal tisztán a váltó értékesítését célozta, el ejtette.

KÖZGAZDASÁG.

A tárházak készlet-kimutatása mm-ban.

Készlet mai napon: Buza 13628. Rozs 2788. Árpa 23621. Zab 5726. Tengeri 5876. Olaj magvak 4156. Hévelyes 2854. Különféle 3024.

Beraktározás: e héten: Buza 429. Árpa 200. Zab 406. Hévelyes 227.

Kiraktározás e léten: Buza 301. Rozs 31. Árpa 214. Zab 2. Tengeri 292. Olaj magvak 218.

— Gyapjuszövőgyár Sopronban. Kann és tarsa bécsi gyapjuszövő cég Sopronban 300 munkással és 400 szövőszékkel — 1.200.000 korona befektetéssel — gyapjuszövőgyárat létesít. A cég him-zéshez való fonal gyártására is berendezkedik.

— Szatmár város villamosmúve. A Magyar villamosági rt. azt az ajánlatot tette Szatmár városának, hogy bérbe veszi 50 évre a villamos telepet. A tanács elfogadásra ajánlotta a javaslatot, a közgyűlés azonban visszautasította az ajánlatot.

— A Badacsonyi-völgyi Bortermelők Szövetsége Tapolcán tartotta választmányi ülését, amelyen egyhangul elfogadták az igazgatóságának azt az indítványát, hogy november hóban búrásárt rendeznek. A gyűlés szűkebbkörű bizottságot küldött ki a részletek megállapítás céljából. Puthosy Géza báró indítványát, hogy az olasz bornak újabb beözölése ellen állást foglaljanak, a szövetség egyhangul elfogadta és elhatározta, hogy hazánk összes gazdasági, szőlőszeti és borászati egyesületeit, valamint az összes hazai borkereskedőket a hírlapok útján megkeresi, hogy ehhez a mozgalomhoz csatlakozzanak.

— Árverések, amelyek a bor-és busadó beszedési jogának bérbeadás tárgyában kiírtak és lapunkban részletesen már közölve lettek, de amelyeknek határideje még le nem járt. Az árverések az alábbi pénzügyigazgatóságoknál tartanak meg:

A zalaezgereségi m. kir. pénzügyigazgatóságnál f. é. szeptember hó 29-én Zalaesztendőben 1956 K. 26 fill., Kiskomárom birtaladó 3993 K. 24 fill., buslogyasztási adó 469 K. összesen 4462 K. 24 fill., Komárváros 2616 K. 60 fill., Oporovec 715 K. 60 fill., Kiszrda 375 K. 68 fill., Bakónak 1412 K. 78 fill., Alsó-és Felső-Habót 2426 K. 96 fill.

Ugyanott október hó 3-án Eger-Aracca 618 K. 54 fill., Bakóháza 327 K. 92 fill., Szentpéterúr 770 K. 20 fill., Rád 507 K. 98 fill., Wudornya-Szöllös 472 K. 21 fill., Udvarnok 325 K. 14 fill.

— Hirdetmények. A m. kir. államvasutat zágribi üzletvezetősége pályázatot birtet az 1906. esetleg 1906. és 1907. években, szükséges farsagott és termés hó, továbbá dynamit, dynamit-gyutacs, gyújtó kanóc, égetett fali tégla és fedél-cserép, vessző- és ciruk-seprő, valamint fehér szappan szállítására. Az ajánlatok benyújtási határideje folyó évi október hó 1-éje. A pályázati hirdetésny kamarrák hivatalos helyiségében megtekinthetők. Sopron, 1904. évi szeptember hó 13-án.

A ca. kir. szab. déli vaspályatársaság budapesti üzletgazgatósága 1800 köbméter cserhasábfá és 2000 köbméter feonyhasábfá, továbbá 1000 métermása kőolaj szállítása, a m. kir. államvasutak igazgatósága pedig a folyó év második felében összegyűlt ócska fémanyagok eladása iránt hirdet pályázatot. Az ajánlatok benyújtási határideje a déli vasutnál folyó évi október hó 6-ika, illetve 5-ike, a m. kir. államvasutaknál folyó évi szeptember hó 28-ika. A pályázati hirdetmények kamarrák hivatali helyiségében megtekinthetők. Sopron, 1904. évi szeptember hó 13-án. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— A szűrteli kilátások hazánkban igen kedvezők. Az eső, mely az egész országban beözölt, szinte csodákat művelt: a szőlők felözöltek még ott is, ahol sokat pusztított a hóvég. Sajnos, van olyan vidék is, ahol az eső elkéselt, de ez csak olvíve fordul elő, máskülöben a szőlők állapota ez idő szerint teljesen kielégítő és arra a föltervés jogosít, hogy termésünk, ha mennyiségileg nem is haladja meg a közepet, de minőségileg igen jó lesz. E föltervéshez képest életünk indul meg az üzlet. Belföldi és osztrák cégek élénk érdeklődést tanusítottak az ideál termés iránt és nagy üzletre készülődnek. Hogy eddig kevés nagyobb kötés léteudt, ez főleg onét van, hogy termelőink az olasz borbehozattal megözöltesére számított, magas árakat követelnek, melyeket a kereskedők már azért sem adhatnak meg, mert az olasz kereskedelmi szerződési tárgyalásokban észlelt huzavona folytán olyan homályos helyzet támadt, amely mellett senkinek sincs kedve nagyobb kötésekhez. Az a hír, hogy 400 000 mm. olasz bort fognak beözölteni, lelőhasztotta a vételkedvet és így most még nem lehet szó árnálakulásról. A vevők igen tartózkodók és csak olyan cégek vásárolnak, melyeknek szükség van a korai edes must. De még a mustüzlet is sok kíváncni valót hagy fenn, mert az osztrák cégek, melyek tavaly ide kezdtek szokni, most megint Tirol felé gravitálnak.

IRODALOM

— A „Honi Ipar” legutóbbi száma nagy meglepetést okozott a lap olvasóközönségének. A lap ugyanis megváltozott formában, oly gazdag tartalommal hagyta el a sajtót, amelynek párját a közgazdasági irodalomban hiába keresik. A nagy formátumú, kötetnyi olvasmányt nyújtó lap rovatai a legbővebb információval szolgálnak a közgazdasági dolgok iránt érdeklődő olvasóknak. Külön rovatot szentel a lap az ösalló vámtérületért való szakadatlan agitációnak, az iparpártolásnak, az állami iparfejlesztésnek. Külön figyelmet érdemelnek azon rovatai, melyeket a munkások és munkaadók közötti viszonyoknak és a kösszállítási viszonyoknak szentel, melyek valóban magas színvonalon állanak. Imponálóan domborodik ki a műszaki része is, mely tanulmányi forrása lehet minden iparosnak. A rovatok élén érdekes cikkek vannak, melyeket Sngár Ottó, a lap felelős szerkesztője, Kunz József, az Ómke alelnöke, Vágó József, Vázeonyi Jenő, Lóbi Mátyas és még többen írtak. Hiszük, hogy az a nagy áldozatok, melyeket ezen kiváló lap hozott, kelő értékelésre fognak találni az ország olvasóközönsége részéről. A Honi Ipar kiadóhivatala Budapestben, VIII. Mária Terézia-tér 2. sz. alatt van. Előfizetési ára egész évre 16 korona.

Szerkesztői üzenetek.

— M. B. „Lucius” név alatt lapunk bel-munkatára Sús Antal írja hangulatos cikkeit.

— Dr. H. Abból a konsternációból bizony semmi sem érezhető a városban, de azért az egy ellátásra nincs mert a városi községi bizottság meg fogja szavazni.

— K. Szivárványok a mérnöki hivatalhoz fordulni, ott kaphat felvilágosítást.

— O E Álláspontnak nem ellenésk. Mi csak azt óhajtanók, hogy Kanizsa legyen szerény, de tiszta és modern városka, melyben a kereskedelem, ipar és a társadalmi élet fejlődésének elegetlen intézmények és vissza szokások utját né végjük. A haladást első sorban a munka bizonysítja. Az ugynevezett nr. aki csak a de nem dolgozik, felesleges édesége a társadalomnak.

— K. Orvoságot nem ajánlunk. A leghatásosabb gyógykezelés a levegő, fény és a hideg vagy meleg víz.

Szerkesztőség: Dr. Villányi Károly, felelős szerkesztő. Kiadó: Ifj. Wajdits József.

VEGYES.

— Kélt használatra. Testrészek (fájdalmi, csúszos és kövszöves bajok és mindennemű gyúladások a „Mell-féle sósborzest” szel gyógyításnak bizony sikeres. Egy üveg ára kor. 1.00. S átküldés naponta két mántóléttel Mell A. gyógyszerész, cs. és kir. ud. eskültélt Által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszer-tárakban és anyagkereskedésekben határozottan Mell-féle készítmény kérénd az 5 gyári jelr-nyével és aláírásával.

Nyilttér

Az o rovat alatt közöltékért bem vállal felöléséget a szerkesztőség

Vese, hughyhólyag, hughydera és a közvénybántalmak ellen, továbbá a légsz és emésztési szervek hurutos bántalmáinál, orvosi tekiütéyek által a Lithon-forrás

SALVATOR

sikerral rendezve lesz.

Hukyhajtó hatásl!

Kellmesé izál — Konjén emésztéltő Kapható árszanyvirkereskedésekben és gyógyszer-tárakban

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

Egy fotisztelendő lelkész levele.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész, cs. és kir. ud. szállító urak Neuzkirchen, Alsó-Ausztria.

Radowesit, Csehoraszg, u. p. Bilin.

Ismételen jó eredményre használtam az Ön Wilhelm-féle antiarbitikus anti-reumaticus vértisztító tejtát beteges állapotaimban, mint: a máj. lóg. szit és gyomor elzáródásainál, reumaticus hátegerincháltnaknál, gyenge emészté-nél, vértőlóksnál, agygonksnál, stb, ugy, hogy ezáltal megtakarítottam magamnak egy földi vagy hidegviszgygy-intézet kurát, amibez különben sajnos nincsenek is meg az anyagi eszközök, útavastomból kifolyólag pedig hiányzik a szükséges idő.

Biztosítom arról, hogy a magam részéről csak kellemes kö elégséggem teszem, hogy ezt a kitűnő Wilhelm-féle antiarbitikus anti-reumaticus vértisztító teát minden ilyen bajban szenvedőnek leg-melegebben ajánlom és ahol csak tehetem, föl fogom dicsérni, hogy így Önnek kitűnő találmányáért valamiképpen kimutatassam hálámat és hogy a szenvedő emberiséget, ahogyan az Ön oly pompásan gyógyító készítménye meg is érdemli, figyelmessé tegyem erre a gyógyszerkőszre.

Kitűnő tiszteltettel

Vinsenz Johan P., lelkész.

Kérjen mindenki

sajt érdekében

Valódi Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávét

csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védj-nyet és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánzatok elfogadását.

HIRDETÉSEK.

Bécs, Stefánia szálló

11, Taborstrasse 12.

körponti fekvés, 5 perc az István-térlől, 2 perc a városi pályaudvartól. Omnibus és utcai vasút mindenfelé és a pályaudvarokhoz a szállítótl. Ujanon és modernül berendezve. Villamos világítás mindenütt, fűdők és melegvívezeték. Leg-nagyobb kényelem. Szobák: I. em. frt 1.80, II. em. frt 1.60, III. em. frt 1.40. Kiszolgálás és világitás. Árszámok: Budapesti ker. utazóknak és kényelmesebb tartózkodásnak. Nincs étkezői kényez.

Wilmann Károly tulajdonos.

Csak Globus

hiszliho kivonattal hiszlihsunk

Szénásy SZÁZSZORSZÉP

levélpapírja

a legjobb csontlevélpapír.

KAPHATÓ:

Ifj. Wajdits József papírkészekedésében.

A Pesti Napló új karácsonyi ajándéka

A MAGYAR FESTŐMŰVÉSZET ALBUMA.

Páratlan dísz, külső kiállításban és belső tartalmában egyedül álló remekmű az, a melyet a „Pesti Napló” az 1904. év karácsonyán szánt meglepetésként, olvasóinak. Eddigi karácsonyi ajándékainak díszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló”, új és minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló díszművel, melynek címe ez lesz:

A MAGYAR FESTŐMŰVÉSZET ALBUMA

A magyar festőművészet remekének gyönyörű foglalata lesz ez a páratlanul álló díszmű, amely a magyar festés remekét fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kapocskytól és Wányitytól kezdve egész a jelenkorig, amikor Hunyády Mihály, Székely Bertalan, Lutz Károly, Becszer Gyula, Madarász Viktor és Zich Mihály vezetésével hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, amely a magyar festőművészetet ilyen gazdagsággal mutatja be. Őzen egyaránt festőművész szemlélünk ki, amelyet mesteri kivittely

Ötven múlapon

mutatnak be a magyar közönségnek. Az ötven múlap nagyszépe gyönyörű

sok színnyomára kép

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fillár. — Szerkesztősége és kiadóhivatala:

Budapest, VI. Andrassy-ut 27. szám alatt van.

CSOKOLADÉK

TEA-SÜTEMÉNYEK

BONBONOK

DESSZERTEK

KAKAO

CAKES

KÁVÉPÖTLÉK

„CHOCOLAT LOBOSIC”

CHOCOLAT KOHLER

világhírű finom gyártmány

Egyedüli eljárásító nagyban Magyarországon:

BRÁZAY KÁLMÁN

BUDAPEST VIII. József körút 37-39

Hirdetések

Bécsi lapot, továbbá az összes német és magyar nyelvű lapok részére a legelőnyösebb eszközöl

RUDOLF MOSE

Anserecen-Expeditio

I. Bsz., Szt. István-tér 2

Hirdetések felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Ne adjon Ön semmi dícséretre!

hanem győződjék meg saját maga a mi mintagyűjteményünk megtekintése által, hogy nincs még egy második üzlet Bécsben, hol utolsó divatu szolid gyapju-solyom és mosószövetek, ugyszintén mindennemű öltözékzikkék oly megdöbbentő olcsó áron kapható, mint nálunk.

Egy ilyenformán kitöltött levelező-lap elégséges, hogy rendkívül gazdag mintagyűjteményünket azonnal

ingyen és bérmentve megkapja.

Tek. Zwieback Lajos és Testvére
Wien, VI/2,
Mariahilferstr. 111.
Kérem mintagyűjteményét megküldeni.
Tisztelettel
Walter Emma.

LUDWIG ZWIEBACK & BRÜDER

Wien, VII/2. Mariahilferstrasse Nr. 111.

Pompásan illusztrált divatkatalogus.

VELMA SUCHARD

Nyersen való
évésre
páratlan.

Hirdetések felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Z. K. 7/2. 904.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatásúak a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörgetés és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbanulatom, vér teltség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziáruknak évszázadok óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy leposzított eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel „A. Moll“ felirattal és azonnal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fűszermosóanyag kedveskedéssel azaz kőszívny, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy üvegtől eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legújabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és hölgy szappan a bőr okozóit ápolására gyermek és felnőttek részére.

Ára darabonként — 40 fill. öt darab — 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautóval mellét teljesítetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanisán Rosenfeld Adolf Fial.

5391/k. 904.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közzhírre teszi, hogy Buncom József kiskanizsai lakos végrehajtónak Tiszai Ferenc és neje Faics Katalin kiskanizsai lakos végrehajtást szenvedettek elleni 56 kor 59 fillér tőke, ennek 1903. évi november hó 14. napjától járó 6% kamatai, 24 kor. 80 fillér per, 10 kor. 80 fillér végrehajtás kérelmi, 11 kor. 80 fillér árverés kérelmi és a még felfüggő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó, s a nagykanizsai 3404. sz. tkvben + 5097. hrsz. gyékényesi első dűlői szántó és rét 169 kor., a nagykanizsai 1357. sz. tkvben + 7702. hrsz. kiskanizsai ház és belsőség 1051 kor., a nagykanizsai 2896. sz. tkvben + 1085/b. hrsz. fecsképartti szántóföld 287 kor., a nagykanizsai 2607. sz. tkvben + 5423. hrsz. bodonkúti szántóföld 79 kor. és a nagykanizsai 2416. sz. tkvben + 6984/b. hrsz. szokolombi szántóföld 244 kor. becsértékben

1904. évi október hó 8-ik napján délelőtt 10 órakor

ezen tkvi hatóságnál Faics Lajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatul fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

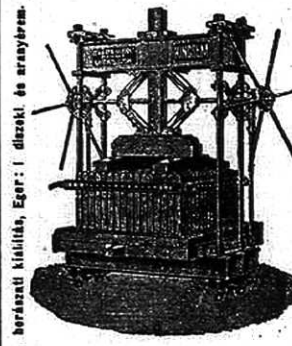
Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezéhez letenni.

Nagykanizsán, a kir. tvszék mint teleknyvi hatóságánál, 1904. évi július hó 15. napján.

XXXXXXXXXXXX

Mintegyűjtő
almanach és katalógus
legújabb kiadású a
legkülönbözőbb áruk má-
jori elosztásának céljából.
FELWAJDITS JÓZSEF
Nagykanizsán.

1902. érez. gard. kiállítás. Pozsony; 1-25
díj, aranyérem.

1902. borsajtó kiállítás, Eger: 1 díjazott és aranyérem.

Arjegyék ingyen.
Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcon.

BORSAJTÓK

„Kincsem“, „Hegyalja“, „Könyök-szerkezett“, „Mabilé“ és „Acélszás“, a hegyaljai börtörmelők legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszert, kettős kosaru sajtók, nagyüzemi préseléshez.

Főelőnye:

A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelése: Ura!i erőfeszítés! A tőrköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzó és bogozók!

„Vilám“ legújabb centrifugális bogozók és zúzógépek.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kules“
jeggyel

legjobb, legkiadósabb s onndíjgyva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Olcso cseh ágytollak!
5 kiló uj tepsés 9 kor.
60 fill., jobb minőségű 12 kor., fehér
pelyh puha tepsés 18 kor., 24 kor.,
hőfóher pelyh puha tepsés 30 kor.,
36 kor. Székhely bérmentve után
vétél. Kicsérelés és visszavétel
portó megtérítés ellenében, meg-
engedve.
Benedikt Sachsel, Lobes 278.
Post Pilsen, Böhmen.

Amerika.
Indulás Havreból minden szombaton. Utazási jegyek a
Französische Linie
által. Jó és gyors utazás. Kitéző
ellátás, borral és liquerrel együtt.
Amerikai vasutjegyek minden állomásra eredeti árárt.
Közelebbi felvilágosítást ingyen és bérmentve ad a
Französische Linie
Bécs, IV., Weyringergasse 3.